

Ion Luca Caragiale

MOMENTE ȘI SCHIȚE
NUVELE ȘI TEATRU

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

I. MOMENTE ȘI SCHIȚE

Jertfe patriotice	3
Moftangii	8
Rromânul	8
Rromânca	10
Un pedagog de școală nouă	13
Telegrame	26
C.F.R.	34
Urgent... ..	40
High-life	46
Five o'clock	52
Bubico... ..	58
D-l Goe	65
Bacalaureat	72
Căldură mare	77
Lanțul slăbiciunilor	83
Vizită	89

II. NUVELE

O făclie de Paște	95
La hanul lui Mânjoală	114
Două loturi	125
În vreme de război	145

III. TEATRU

O scrisoare pierdută	167
O noapte furtunoasă	268
Conul Leonida față cu reacțiunea	325

EFIMIȚA (*mișcată, cu tonul misterios*): Ce-i afară, Safto?
SAȚA (*care a intrat cu un braț de lemn*): Bine, cocoană, ce să fie! Da pân-acuma n-am putut închide ochii: toată noaptea a fost masă mare la băcanul din colț; acu d-abia s-a spart cheful. Adineaori a trecut p-aici vreo câțiva, se duceau acasă pe două cărări! era și Nae Ipingescu, ipistatul, beat frânt; chiuia și trăgea la pistoale... obicei mitocănesc.

LEONIDA (*nedumerit*): Ce obicei?

SAȚA: Știi, a făcut oamenii chef, c-aseară a fost lăsată secului.

EFIMIȚA (*înseninându-se și prinzând limbă, către Leonida cu umor*): A fost lăsată secul!

LEONTDA (*îmbărbătat*): Ei vezi? (*plin de triumful teoriei*) Tot vorba mea, domnule! Omul, bunăoară, de par egzemplu, dintr-un nu-știu-ce ori ceva, cum e nevricos, de curiozitate, intră la o idee; a intrat la o idee? Fandacsia e gata; ei! și după aia, din fandacsie cade în ipohondrie, (*către cocoana*) Văzuși?

EFIMIȚA (*cu chef*): Ei! soro! parcă ziceai că nu e voie de la poliție să se dea cu pistoale în oraș?

LEONIDA (*sigur*): Apoi bine, nu vezi dumneata că aici a fost chiar poliția în persoană...

EFIMIȚA: Ei, bobocule, apăi cum le știi dumneata toate, mai rar cineva! (*aprinde lampa*)
(*Amândoi sunt foarte veseli. Safta rămâne încremenită văzând răsturnarea odăii*)

(Cortina)

(1880)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**CARAGIALE, ION LUCA****Momente și schițe, nuvele și teatru** / Ion Luca Caragiale. - Ed. a 2-a.

- București : Astro, 2018

ISBN 978-606-8660-41-7

821.135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.carte-mea.rowww.cartescolara.rowww.depozit-de-carti.rowww.pro-librarie.ro

I. MOMENTE ȘI SCHIȚE

Jertfe patriotice

În sfârșit... Mai erau câteva ceasuri până în dimineața de 11 februarie, când trebuia să se dea lovitura. În cazarma lor din Dealul Spirii, tunarii îmbrăcau tunurile în pai pentru ca, despre ziuă, să poată merge în dosul palatului spre a proteja operația conspiratorilor, fără să tulbure liniștea nopții și să strice somnul pacinicilor mahalagii. Militarii își făceau datoria... da; dar nici civilii nu rămâneau mai prejos.

Era ultima întrunire a secțiunilor conspirației. Ca să înțeleagă mai bine cititorul, trebuie să spun că vasta urzeală se compunea din secțiuni cu un număr restrâns de membri, de la zece până la optsprezece inși. Unul din aceștia, fără să știe ceilalți, avea relațiuni cu un altul din o altă secțiune; așa că, la un moment dat, chiar dacă s-ar fi prins una din acestea lucrând, nu s-ar fi putut descoperi nimic mai mult decât o mână de oameni. Această organizație mazziniană fusese combinată de răposatul C.A. Rosetti, după reminiscențele-i clasice.

În seara aceea, într-una din secțiuni, compusă în jumătate din câțiva tineri entuziaști și din vreo trei negustori, prezidentul, un liberal fanatic, care mâncase la 48 jimbă exilului în formă de tainuri turcești, la Brussa, ținu o scurtă cuvântare, cam așa:

— Fraților! Vremea vorbelor a trecut; acum are să sune la sfârșit ceasul faptelor. Trebuie să avem curaj; momentul cel mare se apropie. Până să nu crape de ziuă, poate că vom fi chemați să facem cea mai mare jertfă pe care are dreptul patria s-o ceară de la un om. Să fim gata la tot! Să nu ne dăm înapoi de la nimic pentru a ne împlini datoria de patrioți!

Când prezidentul a terminat solemna lui cuvântare, tinerii carbonari, scrâșnind din dinți, au ridicat pumnii încheștați în sus, în semn de aplauze și de aclamațiuni, știut fiindcă că, într-o conspirațiune, zgomotul este interzis. În timpul însă când vorbea prezidentul, unul dintre negustori se căuta cu multă stăruință în fundul buzunarului de la nădragi. Îndată ce cuvântarea fu isprăvită, negustorul se sculă în picioare, scoțând din buzunar un pungoci unsuros, destul de greu, plin cu mărunțiș. Apoi, mergând hotărât la masa prezidentului, trânti zgomotos, între sfeșnice, pungociul, și zise:

— Dacă a venit vremea pe jertfă, apoi cât m-ajunge partea, nu mă dau în lături!

Zicând acestea, isnaful începe să dezlege baierile pungociului. Prezidentul și toți tinerii entuziaști au un moment de dezgust în fața acestui act. Unul din ei, cel mai înflăcărat, nu se poate opri a zice cu indignare: „Mitocanul, tot mitocan!“ Dar cum sunt toți foarte liniștiți, înfățișarea pungociului durdului le răstoarnă cu desăvârșire mișcarea întâia. Încrucișându-și unii între alții niște priviri fulgerătoare și uitând că se află într-o cavernă de conspirație, încep să pleoscăiască din palme, strigând toți:

— Ura! bravo patriot! să trăiască nenea Niță!

Și palmele tinichelelor se pornesc toate cu degetele încovoiate către pungociul mitocanului; dar mitocanul, în același timp, ridică pungociul de pe masă și-l vără în buzunar, zicând:

— Bine, eu dau partea mea... Care, ce dă?

Prezidentul, care se înțelesese din ochi cu tinerii, zice:

— Neică Niță, aici e pe frăție, dă fiecare ce poate și cum poate. Dumnealor, că sunt mai tineri și, vorba aia, ce-am avut și ce-am pierdut! dumnealor o să-și puie, Doamne ferește! viața în primejdie; că asta nu-i glumă ce facem noi! ia gândește-te dumneata; șapte puteri garante! nene Niță, și Convenția de la Paris! Care va să zică, noi ne punem contra lui Napoleon III, neică Niță... te joci! D-aia spui că dumnealor, ca tineri, pot să meargă chiar până la moarte...

— Să ferească Dumnezeu! zice nenea Niță; ar fi păcat...

— Da, dar vorba e: să poate? Însă dumneata, care ești altfel de om, om cu dare de mână, negustor, de, dumneata nu face pentru ca să te bagi unde se bagă dumnealor. D-aia a și împărțit Dumnezeu trebile pe pământ: unul, adică cu alergătură, și altul, vine vorba, cu capitalul; și pe urmă, toți la câștig, fiecare pe cât a pus, împart drept pentru interresurile patriei, fiindcă toți sunt patrioți!... nu-i așa?

— Așa da – zice nenea Niță – acumă te pricep.

— Ei vezi?... dă-ți partea.

Nenea Niță a scos iar pungociul, i-a deschis baierile și a vărsat pe masă un pumn de mărunțiș: icusari, nisifiele, sfanți, sfânțoaice, firfirici și gologani; le-a socotit până la suma de cinci galbeni; apoi a legat iar pungociul la gură, zicând:

— Ei! acu, cine-mi iscălește fitanția?

— Care fitanție?

— Pentru sumă.

— Cum, nene Niță? strigă prezidentul, Cum să poate să spui dumneata așa vorbă? să cer hârtie la vreme de revoluție?

Dar nenea Niță acopere cu laba mărunțișul și dă să-l tragă la margine, ca să-l puie la loc.

LBRIS

We know
books

OCTAVIAN GOGA

DOINA

Editura ASTRO

Furtunile când zbuciumă văzduhul

Și vifore-n păgână răzvrătire

Aprind temutul fulgerelor caier,

Când ingenunche pocăita minte,

Tu gemi atunci, cu îngrozita fire,

Cutremurat de-aducerile-aminte.

Când limpede va legăna amurgul

În lumi de stele-un cântec de fecioare,

Un cântec care-și flutură sfiala,

Și-aprins, văpaia patimii răsfrânge,

Atunci, topit în ruga-i arzătoare,

Tu, suflete, cu jalea lui vei plânge...

*

Dar, câtă vreme lunci vor fi în floare

Și-un trandafir va mai trăi în fire,

Cât buzele vor cere sărutare

Și florile vor cere stropi de rouă,

Și câtă vreme, tainică iubire,

Scânteia ta vei mai aprinde, nouă;

Când crini nuntesc în razele de soare

Și mândri țin alaiul strălucirii,

În vifore și în adânc de mare,

În stelele ce răsăd în împrejururi,

Pierzându-te în taina sfânt-a firii,

Vei dăinui tu, suflete, de-a pururi...

CUPRINS

POEZII (1905)

Rugăciune	3
Plugarii	5
Noi	8
Oltul	9
Casa noastră	12
Apostolul	15
Dascălul	17
Dascălița	20
Bătrâni	22
Reîntors	23
Departa	25
În codru	27
Dimineața	29
Pe înserate	31
De la noi	32
Cântăreșilor de la oraș	34
Sara	37
Lăutarul	38
La groapa lui Laie	39
Pripeag	41

Pace	42
Ruga mamei	43
Toamna	46
Copiii	47
Părăsit	49
Despărțire	50
Învins	51
Solus ero	52
Noapte	53
Clăcașii	57
Așteptare	62

NE CHEAMĂ PĂMÂNTUL (1909)

Fecunditas	65
Cântecele mele	66
Cosașul	68
De demult...	70
Colindă	72
Un om	73
Graiul pâinii	76
Cain	78
În munți	80
Cantorul cimpoi	82
Străinul	84
Scrisoare	86
Lăcaș străbun	87
Asfințit	90

Carmen	92
O rază	94
Sufletul	97
Răsună toaca...	98
Cântece	99
Sonet	103
Sonet	104
E sărbătoare	105
Poezie	106

DIN UMBRA ZIDURILOR (1913)

Revedere	109
----------	-----

Din umbra zidurilor

Oaspe vechi	110
Agonie	112
Paris	114
Ziua	114
Notre Dame	115
Felinarul	116
În muzeu	117
Mama	121
Măsuța mea	123

Cântă apele

La mal	125
Aeternitas	126
De profundis	127
Lacul	128

Eu stau la mal...	130
Scrisoarea ta...	130
Gândește-te...	131
Scirocco	132

Coarde vechi

Poet	133
Doina	134
Voi veniți cu mine...	136
Inima	138
Strămoșii	139
Carmen laboris	142
Scrisoare	144
Moș Crăciun	146
Eu știu un basm	147

Clipe

Trage-ți oblonul	149
Un trandafir se stinge	150
Taina	150
Toamnă nouă	152
Mă-ntorc din nou...	153
Amurg	153
O lacrimă	154
Moștenire	155
O clipă	156

CÂNTECE FĂRĂ ȚARĂ (1916)

Fără țară	157
Așteptare	159
Pajurei cu două capete	160

Sângele	162
În pacea mută	164
Portretul	165
Apostolul	168
În mormânt la Argeș	169
Pribeag străin	170
Lupul	171
Bobotează	172
Trecea convoiul mortuar	173
Poveste	174
Sufletul	176

Editor: George Huzum

Tehnoredactor: Angela Ardeleanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOGA, OCTAVIAN

Doina / Octavian Goga - București: Astro, 2010
ISBN 978-606-92310-3-6

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

POEZII 1905

RUGĂCIUNE

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte,-orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbuciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,

Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și dă durerea altor inimi
Învăță-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei măștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,

Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smalt de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

PLUGARII

La voi aleargă totdeauna
Trudit-mi suflet să se-nchine;
Voi singuri străjuți altarul
Nădejdi noastre de mai bine.
Al vostru-i plânsul strunei mele,
Creștini ce n-aveți sărbătoare,
Voi, cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudoare.

Cu mila-i nesfârșită, cerul
Clipirii voastre-nduioșate
I-a dat cea mai curată rază
Din sfânta lui seninătate.
El v-a dat suflet să tresară
Și inimă să se-nfioare,
De glasul frunzelor din codru,
De șopot tainic de izvoare.

În coapsa grăitoare-i miriști
Devreme plugul vostru ară;
E primăvară pe câmpie,
Și-n ochiul vostru-i primăvară.
Blând tainele vi le desface
Din sânu-i milostiva glie,
Căci toată floarea vă cunoaște
Și toată frunza ei vă știe.

Purtați cu brațele-amândouă
A muncii rodnică povară,
Sub strălucirea-nlăcrimată
A dimineților de vară.
Și nimeni truda nu v-alină,
Doar bunul cerului părinte,
De sus, pe frunte vă așază
Cununa razelor lui sfinte.

A voastră-i jalea cea mai mare,
A voastră-i truda cea mai sfântă,
Stăpânul vitreg vă lovește,
Când cerul bine-vă-cuvântă.
Dar dacă-n schimbul pâinii voastre,
Piticul vă plătește fiere,
Îndurător v-ascultă Domnul
Și vă trimite mângâiere.

Când doarme plugul pe rotile,
În pacea serilor de toamnă,
La voi coboară Cosânzeană,
A visurilor noastre doamnă.
Vin crai cu argintate coifuri
Și-n aur zânele bălaie:
Atâta strălucire-ncape
În bietul bordeiaș de paie.

Frați buni ai frunzelor din codru,
Copii ai mândrei bolți albastre,
Sfințiți cu roua suferinții
Țărâna plaiurilor noastre!
Din casa voastră, unde-n umbră
Plâng doinele și râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru,-al tuturor.

A mea e lacrima ce-n tremur
Prin sita genelor se frânge,
Al meu e cântul ce-n pustie
Neputincioasa jale-și plânge.
Ci-n pacea obidirii voastre,
Ca-ntr-un întins adânc de mare.
Trăiește-nfricoșatul vifor
Al vremilor răzbunătoare.

LBRIS

We know
books

CEZAR PETRESCU

FRAM URSUL POLAR

Editura ASTRO

CUPRINS

I. O reprezentație de adio la circul Struțki în iarna anului 1924.....	3
II. Fram face nazuri.....	14
III. După ce a plecat circul.....	28
IV. În arca lui Noe.....	41
V. Fram s-a născut departe, în înghețurile polare.....	48
VI. Omul, câinele și pușca.....	57
VII. „Numele tău va fi Fram“.....	67
VIII. Îndărăt spre oceanul polar.....	75
IX. În ostrovul pustiu de la capătul pământului.....	87
X. Cea dintâi întâlnire.....	95
XI. Bufonul oceanului polar.....	108
XII. Prietenii lui Fram din orașele de departe nu l-au uitat.....	117
XIII. Fram și-a găsit un prieten în noaptea polară....	149
XIV. Fram se leapădă singur de micul său prieten....	160
XV. Nanuc.....	175
XVI. Sfârșitul.....	191

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PETRESCU, CEZAR

Fram, ursul polar / Cezar Petrescu. - Ed. a 2-a. -
București : Astro, 2015
ISBN 978-606-8148-80-9

821.135.1-31

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

I
O reprezentatie de adio la circul Struțki
în iarna anului 1924

Tigrii intrau în arenă unul câte unul.

Pasul lor era mlădios pe nisip. Moale, catifelat, fără vuiet.

Nu ridicau nici în dreapta, nici în stânga ochii lor galbeni ca de sticlă. După gratii, mulțimea din staluri privea cu răsuflarea înfiorată de teamă și de nerăbdare.

Dar pentru tigrii de Bengal nu se afla pe lume această mulțime. Nu merita nici o privire. Pentru dâșșii, acum o singură faptură omenească era: femeia din mijlocul arenei, înfășurată în rochia cu solzi aurii și cu pietre scânteietoare.

Ochii ei luceau tot așa de arzători ca ochii tigrilor. Numai că ochii verzi ai femeii erau poruncitori și neîndurați, pe când în ochii fiarelor se citea o mare și istovită supunere.

Privirile lor se căutau, se așteptau, se întâlneau. Era destul atât ca să se înțeleagă.

Ochii femeii străpungeau; ochii fiarelor coborau în pământ. În mâna întinsă se legăna un bici cu canaf de mătase. Vârful biciului arăta locul fiecăruia:

— Tu aici!... Tu dincoace!... Tu dincolo!...

Iar tigrii își luau fiecare locul știut, fără împotrivire, înaintând cu pașii lor de gumă, balansându-și cozile grele și lungi.

Șase mingi uriașe de lemn se aflau înșirate de o parte. Șase de cealaltă parte. Tigrul pipăia cu laba rotundul lemnului. Se înălța cu o zvâcnire ușoară și lină.

Se așeza ca o pisică pe vârful unui stâlp de poartă. Pe urmă aștepta rândul celorlalți. Căscă. Își zbârlea mustățile țepoase; arăta cerul gurii și colții.

În inima privitorilor tremura un fior. În mintea lor stăruia un gând. Toți știau că, într-o singură clipă, dinții aceștia tăioși și puternici, labele cu ghearele de fier ar putea sfâșia, ca pe un pui de vrabie, pe femeia cu rochia de solzi aurii și pietre sclipitoare.

Dar miss Ellian surâdea. Așa o chema. Miss Ellian surâdea nepăsătoare. În mijlocul sălbăticiunilor se afla singură. Fără nici o armă. Atât doar: un bici cu șfichi de mătase și privirea ei.

Numai cu atât ea prefăcea doisprezece tigri de Bengal în douăsprezece pisici blânde și ascultătoare.

— Toată puterea îmblânzitoare e în ochi! vorbi un domn bătrân, chiar în fața gratiilor, către nepoțica de alături. Dacă privirea slăbește o singură dată, dacă tigrii simt că dresorul se gândește în altă parte sau că îl prinde frica, atunci toți se năpustesc și...

— Eu mă tem! Nu vreau să vorbești așa... Mă tem! șopti copila strângându-se de brațul bunicului.

— Ssst! Liniște... Toți au tăcut.

Copila cu hăinuța albă și cu bucele bălaie s-a înclăștat mai strâns lângă domnul bătrân. Își aude tic-tacul mărunț al inimii.

Cei doisprezece tigri de Bengal, așezați pe mingile lor de lemn, așteptau acum cu încordare porunca din ochii femeii.

De sus, din vârful cortului de pânză, lumina electrică se revărsa orbitoare. Două mii de oameni, înghesuți cot la cot, nu se clinteau, împietriți.

Era o mulțime foarte amestecată: bătrâni și femei, părinți și copii, profesoare și eleve de școală. Îi des-

părteau numai rândurile de bănci și prețul biletelor. Unii sus, în picioare, la galerie; alții jos de tot, de jur împrejurul gratiilor, pe fotolii îmbrăcate cu pluș roșu.

Toți uitaseră grijile de acasă, necazurile și mulțumirile lor mărunte de toată ziua. Acum priveau ca un singur om.

Pe stradă, câți nu se temeau oare de lătratul neașteptat al unui câțel cu coada bârligată? Acasă, câți nu tresăreau oare noaptea, speriați, când trosnea o mobilă sau când se ivea de sub dulap un șoricel cu ochi de mărgele negre?

Aici și acum, toți uitaseră aceste spaime caraghioase. Toți luau parte la ceva minunat și rar.

Douăsprezece fiare sălbătice, îmblânzite și ascultând de privirea unei femei, de pocnetul unui bici de mătase, de semnul unui vârf de deget.

Nu se mai auzi nici un fâșăit de program, nici un glas, nici un scârțâit de scaun, nici o tuse.

MISS ELLIAN PREZINTĂ PENTRU ULTIMA OARĂ CEI DOISPREZECE TIGRI DE BENGAL

Așa spunea programul.

Era reprezentația cea din urmă.

Măine, circul își va strânge cortul. Toate animalele vor pleca în trenul cu vagoane albe, în alte orașe ale lumii. Poate nu se vor mai întoarce niciodată.

Va rămâne în urma lor un loc gol lângă grădina publică a orașului. Oamenii se vor împrăstia la grijile și la munca lor. Copiii, la animalele fără viață, de lemn vopsit și de pâslă.

Din nou, unii băiețași, prinși de jocurile lor din fiecare zi, au să uite că mai sunt pe lume vietăți de-o

LIBRIS

We know
books

VASILE ALECSANDRI

DAN, CĂPITAN DE PLAI

Editura ASTRO

A sale brațe albe, obrazu-și dezvelește
Ș-adaoge-n glas tare: „Mai bine mort de mic
Decât s-ajungă-n lume prin tine un calic.
Da! trage brazda, feară, și-ngroapă laolaltă,
Alături cu pruncul, mândria ta înaltă!”

Năprasnic atunci vodă c-un bici cumplit de foc
Lovește-h boi să-i mâie, dar boii stau pe loc
Ș-acoperă copilul cu-o caldă înfășare
Prin aburii ce iese din deasa lor suflare.
Și ciocârlia-ncepe cântările-a-și urma,
Și mama în uimire -ncepe-a lăcrima.

„Muiere! strigă vodă turbat, schimbat în fiară.
Peri deci și tu pe brazdă, și țâncul fraged piară!”
Nebun, el se repede, dar n-a făcut doi pași,
Și iată că tufarii se mișcă a vrăjmași.
Și iată că s-aude un glas de răzbunare,
Și iată că se vede o gloată-n fuga mare

Venind cum vine zmeul pe aripă de vânt,
Cu-o falcă sus în ceruri și alta pre pământ.
Răzășii sunt, răzășii!... Fugiți, pieriți cu toții.
Păcatul vă ajunge, neferi și domni, voi, hoții!
Răzășii în urgie s-apropie de voi
Ca să vă puie-n juguri, să dați plugul napoi.

Dispar în clipă hoții, și zarea se deschide,
Și gloata strigă: „Oarba!”... și copilașul râde.

12 oct. 1888

CUPRINS

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Doina	3
Altarul monastirei Putna	5
Groza	7
Cântic haiducesc	9
Hora	11
Făt-Logofăt	13
Tatarul	15
Dorul româncei	16
Steluța	18
Lăcrimioare	20
Vezi tu vulturul... ..	21
Canțonetă napolitană	22
La Veneția mult duioasă.	23

LEGENDE

Răzbunarea lui Statu-Palmă.	25
Ana Doamna	29
Odă statuiei lui Mihai Viteazul	32
Toamna țesătoare	36
Legenda rândunicăi	39
Dan, căpitan de plai	45
Grui-Sânger	60
Legenda ciocârliei	70

Cuza Vodă.....	83
Cânticul gîntei latine.....	84
Hodja Murad-paşa.....	85
Vântul de la miazăzi.....	90
Ghioaga lui Briar.....	96
Prier şi Fata Iernei.....	101
Soare de iarnă.....	104
Stroe Plopan.....	105

PASTELURI

Serile la Mircești	110
Sfârșit de toamnă.	112
Iarna	113
Gerul	114
Viscolul	115
Sania	115
Miezul iernei	116
La gura sobei.	117
Bradul	119
Sfârșitul iernei.	120
Oaspeții primăverii	121
Cucoarele	122
Noaptea	123
Dimineța	124
Tunetul	124
Plugurile	125
Sămănătorii	126
Rodica	127
Lunca din Mircești	128

Malul Siretului	130
Concertul în luncă	130
Vânătorul	133
Balta	134
Secerișul	135
Pe coastele Calabrei	135
Bărăganul	136
Valul lui Traian	138

MĂRGĂRITĂRELE

Noaptea Sfântului Andrii	141
Deșteptarea României	144
Cânticul Margarinei	147
Păsărica Mărei	148
Floarea oceanului	150
Iahtul	151
Stelele	153
N. Bălcescu murind	154
Anul 1855.	156
Banul Mărăcină	157
Dragoș	162
Visul lui Petru Rareș	166
Moldova în 1857	173
Surorii mele	176
Steaua țării	177
Hora Unirei	179
Presimțire	181
La poezii români	182

Înșiră-te, mărgărite.....	183
Fântâna.....	200

OSTAȘII NOȘTRI

Peneș Curcanul.....	202
Sergentul.....	209
Păstorii și plugarii.....	211
Frații Jderi.....	212
Căpitanul Romano.....	216
Hora de la Plevna.....	218
Hora de la Grivița.....	220
Odă ostașilor români.....	221

SUVENIRE

Pe malul mării.....	224
Păsărica.....	226
Zimbrul și vulpea.....	227
Adio Moldovei.....	228
La mormântul lui Gr. Romalo.....	230
Întoarcerea în țară.....	231
Bosforul.....	233
Strofe lui C. Negri.....	235
Pe un album.....	238

DIN PERIODICE ȘI POSTUME

15 Mai 1848.....	239
Hora Ardealului.....	240
Țara.....	241
Eroii de la Plevna.....	243
Legenda crinului.....	248
Plugul blăstemat.....	250

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ALECSANDRI, VASILE

Dan, căpitan de plai / Vasile Alecsandri. - Ed. a 2-a. -
București : Astro, 2015
ISBN 978-606-8148-84-7
821.135.1-1

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

Tipografia SHIK & ȘTEFAN SRL
Strada N. Drăgan nr. 10, sector 5, București

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Preaiubitului meu părinte Vornic V. Alecsandri
închin aceste doine cu iubire și recunoștință
1853

DOINA*

Doina, doiniță!
De-aș avea o puiculiță
Cu flori galbine-n cosiță,
Cu flori roșii pe guriță!

De-aș avea o mândruliță
Cu ochișori de porumbică
Și cu suflet de voinică!

De-aș avea o bălăioară
Naltă, veselă, ușoară,
Ca un pui de căprioară!

Face-m-aș privighetoare
De-aș cânta noaptea-n răcoare
Doina cea dismierdătoare!

* Doina este cea mai vie expresie a sufletului românesc. Ea cuprinde simțirile sale de durere, de iubire și de dor. *Melodia* doinei, pentru cine o înțelege, este chiar plângerea duioasă a patriei noastre după gloria sa trecută! (n.a.)

Doina, doiniță!

De-aș avea o pușculiță
Și trei glonți în punguliță
Și-o sorioară de bărdiță!

De-aș avea , pe gândul meu,
Un cal aprig ca un leu,
Negru ca păcatul greu!

De-aș avea vro șapte frați,
Toți ca mine de bărbați
Și pe zmei încălecați!

Face-m-aș un vultur mare,
De-aș cânta ziua, la soare,
Doina cea de răzbunare!

Doina, doiniță!
Și i-aș zice: „Mândruliță,
Mă jur p-astă cruciuliță
Să te țin ca un bădiță!“

Și i-aș zice: „Voinicele,
Să te-ntreci cu rândunele
Peste dealuri și vâlcele!“

Și le-aș zice: „Șapte frați,
Faceți cruce și jurați
Vii în veci să nu vă dați!“

Hai, copii, cu voinicie,
Să scăpăm biata moșie
De păgâni și de robie!

1842

ALTARUL MONASTIREI PUTNA*

Domnul Ștefan, viteaz mare, ce-au dat groaza prin păgâni,
Locaș sfânt creștinătăței astăzi vrea să facă dar,
Și pe malurile Putnei, cu vitejii săi români,
Însuși merge să aleagă locul sfântului altar.

Mare obștie-l urmează și pe culme se lățește,
Precum aburii pe baltă când lumina asfințește.

Căpitani, oșteni cu zale și cu platoșe de fer
Pe-ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de război,
A Moldovei steag de fală falfăie falnic în cer;
Buciumul vuieste-n munte, sună valea de cimpoi.
Iată că lângă-o movilă domnul Ștefan s-au oprit!
Totul tace!... ochii țină, stă poporul neclintit.

* Subiectul acestei balade l-am cules în Bucovina, și chiar la monastirea Putnei, unde se află mormântul eroului care a zidit-o (n.a.)

Trei ostași ce arce-n mână pe movilă-acum se urcă;
Doi, ca zimbrul, ageri, mândri, nălți ca bradul de la munte,
Pe-ai lor umeri poartă glugă, la brâu paloș, și pe frunte
Cu-a lor lungi și negre plete se coboară-o neagră țurcă.

Ei ades cu-a lor săgeată răpezită sus, în nor,
Printre-a fulgerilor focuri au oprit vulturul-n zbor.

Multe fiare din cei codri, mulți dușmani tineri, semeți,
Drept în inimi, drept în frunte au simțit a lor săgeți,
Căci ei sunt arcașii vrednici ai lui Ștefan domn cel mare,
Ce-și gătește-acum săgeata s-o izbească-n depărtare.
„Copii, trageți... eu vreau astăzi să mă-ntrec în arc cu voi“
Astfel zice domnul Ștefan!... iar voinicii amândoi
Se plec, arcele-și încoardă, trag... săgețile lor zboară,
Spintecă rapide vântul ce dă foc și vâjâiește,
Se tot duc, se duc ca gândul, și de-abia ochiul zărește
Pe câmp departe, departe locul unde se coboară.

„Ura!“-n ceruri se ridică! Urlă dealul, clocotește!
„Să trăiți, copii!“ le zice Ștefan, ce-acum se gătește.

Zbârnaie coarda din arcu-i, fulgeră săgeata-n vânt,
Pere, trece mai departe, ș-într-un paltin vechi s-au frânt.

„Acolo fi-va altarul!“ zice falnicul monarc,
Ce se-nchină și se pleacă pe războinicul său arc.

„Să trăiască domnul Ștefan!“ mii de glasuri îl urează,
Și poporul jos, pe vale, umilit îngenunchează!

1843, Bucovina

GROZA

Galbân ca făclia de galbână ceară
Ce-aproape-i ardea,
Pe-o scândură veche, aruncat afară,
De somnul cel vecinic Groz-acum zăcea;
Iar după el nime, nime nu plângea!

Poporu-mpregiuru-i trist, cu-nfiorare,
La el se uita.
Unii făceau cruce; alții, de mirare,
Cu mâna la gură capul clătina
Ș-încet, lângă dânsul, își șopteau așa:

„El să fie Groza cel vestit în țară
Și-n sânge-ncruntat!
El să fie Groza, cel ce ca o fiară,
Fără nici o grijă de negrul păcat,
Au stins zile multe și lege-au călcat!“

Un moșneag atunce, cu o barbă lungă,
La Groza mergând,

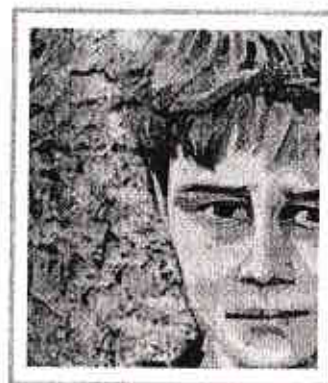
LBRIS

We know
books

EDMONDO DE AMICIS

**CUORE,
INIMĂ DE COPIL**

Traducere: CLELIA BRUZZESI
Cuvânt înainte: A. I. ODOBESCU

Editura ASTRO

Prefața autorului

Această carte e, mai cu seamă, închinată copiilor din școlile primare, care sunt în vârstă de la nouă până la treisprezece ani; ea s-ar putea intitula: *Istoria unui an de școală, scrisă de un elev din clasa a III-a al unei școli orășenești din Italia.*

Când spunem că e scrisă de un elev din clasa a III-a, nu voim să zicem că el a scris-o întocmai cum este aici tipărită. Dânsul însemna zi cu zi într-un caiet, după cum se pricepea, tot ce văzuse, simțise, cugetase: în școală și afară din școală; iar la sfârșitul anului, tatăl său scrie aceste pagini după notele lui, silindu-se a nu schimba nimic din gânduri, ci a păstra, pe cât se poate, cuvintele fiului său.

Patru ani în urmă, acesta fiind în gimnaziu, își reciti manuscrisul și mai adăuga prin el câte ceva de la sine, folosindu-se de amintirile sale încă vii, despre persoanele și faptele din trecut.

Acum copiii, citiți și voi această carte, și trag nădejde, că veți fi mulțumiți, ba chiar cred că vă va fi de folos.

OCTOMBRIE

Întâia zi de școală

Luni, 17

Azi e întâia zi de școală! Ca un vis au trecut la țară, cele trei luni de vacanță! Mama m-a dus azi dimineață la școala Baretti, ca să mă înscrie în clasa a III-a primară; mi-era gândul tot la țară și mă duceam la școală cu inima rea. Pe toate ulițele mișunau copii; cele două librării erau pline de părinți, care cum-părau: ghiozdane, caiete, condeie, și în fața școlii se grămădise atâta lume, încât portarul și polițistul abia puteau să țină orânduială la poartă. Pe când stam lângă poartă, simții că-mi pune cineva mâna pe umăr; eră profesorul meu din clasa a II-a, cel cu părul roșu și zbârlit, vesel, ca de obicei. El îmi spuse:

— Va să zică, Enrico, iată-ne despărțiți pentru totdeauna!

Lucrul acesta-l știam și eu, dar cuvintele lui tot mă întristară.

Pătrunserăm cu greu. Domni, doamne, femei din popor, meșteșugari, ofițeri, bunici, servitoare: fiecare cu câte un copil de mână și cu certificatele de promovare în cealaltă, umpleau sala și scara, făcând atâta zgomot încât părea că intrau la teatru. Revăzui cu plăcere sala cea mare din etajul de jos, cu ușile celor șapte clase, unde-mi petrecusem cei dintâi trei ani de școală.

Era gloată mare. Profesoarele treceau în sus și în jos. Profesoara mea din clasa I superioară mă salută din ușa clasei sale și-mi zise:

— Enrico, tu mergi acum la etajul de sus. n-am să te mai văd nici măcar trecând! Și se uită la mine cu întristare.

În jurul directorului se aflau femei foarte îngrijorate, fiindcă nu mai erau locuri pentru copiii lor; băgai de seamă că barba lui era mai cărunță decât în anul trecut. Mi se păru că unii din băieții crescuseră, alții se îngrășaseră.

La etajul de jos, unde se și făcuse împărțirile, erau copilași din clasa I inferioară, care nu voiau să intre în clasă și se opinteau ca niște măgăruși; trebuia să-i tragă înăuntru cu de-a sila. Unii fugeau; alții, văzând pe părinții lor că pleacă, începeau să țipe și aceștia erau siliți să se înapoieze, ca să-i mângâie sau să-i ia cu dânsii.

Profesoarele nu mai știau unde le stătea capul. Pe frățiorul meu îl înscriseră în clasa profesoarei Delcati, pe mine în aceea a profesorului Perboni, la etajul de sus. La ora zece eram cu toții în clasă: cincizeci și patru la număr, erau numai vreo cincisprezece sau șaisprezece din camarazii mei din clasa a II-a, între care Derossi, acela care ia întotdeauna premiul I. Ce mică și tristă mi se păru școala pe lângă pădurile și munții unde-mi petrecusem vara!

Mă gândeam asemenea la profesorul meu din clasa a II-a. Ce bun era și ce micuț! Părea că este un școlar de-ai noștri! El, mereu râdea cu noi. Ce rău îmi pare că nu-l mai văd aici cu părul lui cel roșu și zbârlit! Profesorul de acum e înalt și n-are barbă, părul îi e cărunț și lung, are o dungă adâncă pe frunte. Glasul îi este gros, se uită țintă la noi ca și cum ar vrea să ne ghicească gândurile. Nu râde niciodată! Eu îmi ziceam în mine: „Asta e abia ziua dintâi, mai sunt încă nouă luni! Ce de muncă! Câte examene la sfârșitul lunilor! Ce de osteneală!“ Îmi păru bine că găsii pe mama la ușa școlii, căci simțeam nevoia de a mă arunca în brațele ei. Ea mi-a zis:

— N-ai grijă, Enrico, o să învățăm împreună. Mă întorsei acasă cu inima bună. Dar tot nu mai am pe bunul meu profesor, care ne zâmbea așa de blând și vesel. Școala nu mi se mai pare așa de frumoasă ca mai înainte!

Profesorul nostru

Marți, 18

De azi dimineață îmi place și profesorul nostru de acum. Pe când intram în clasă, unde el se și afla pe catedră, școlari de-ai

lui, de acum un an, trecând pe la ușa clasei noastre, se opreau puțin, ca să-l salute.

— Bună ziua, domnule profesor!

— Bună ziua, domnule Perboni! Unii chiar intrau, îi strângeau mâna și fugeau repede. Se vede că ei îl iubesc și că s-ar întoarce bucuroși la dânsul. El le răspundea:

— Bună ziua! Strângea mâinile ce i se întindeau, dar nu se uita la nimeni, și rămânea serios după fiecare salutare; dunga de pe frunte i se adâncea și mai tare; sta întors spre fereastră, uitându-se la acoperișul casei din față; în loc de a se bucura de acele saluturi, părea că se simțea mâhnit.

După aceea se uită cu băgare de seamă la fiecare din noi. Se pogorî de pe catedră și ne dictă plimbându-se printre bănci. Văzând pe un copil roșu la față și cu chipul plin de bubulițe, încetă îndată de a mai dicta, se opri, apucă obrazul băiatului cu mâinile, îl privi adânc, îl întrebă ce are și-i pipăi fruntea, ca să vadă dacă arde.

În timpul acesta, un băiat, care stătea la spatele lui, se ridică și început să se strâmbe la el. El se întoarse fără de veste, băiatul se opri repede și-și plecă ușor capul, așteptându-și pedeapsa. Profesorul îi puse o mână pe cap și îi zise numai atât:

— Să nu mai faci așa! Apoi se sui iar pe catedră și începu să dicteze. Când sfârși de dictat, se uită câțva timp la noi fără a vorbi și apoi ne zise încetinel cu glasul lui cel gros, dar blând: Ascultați, copii! O să petrecem un an împreună, să ne silim în toate chipurile, ca să-l petrecem bine. Învățați și fiți buni! Eu n-am familie! Voi sunteți familia mea! Acum un an trăia încă biata mea mamă: a murit și ea. Am rămas singur! Vă am numai pe voi pe lumea aceasta! Nu mai am altă dragoste, alt gând, decât al vostru! Fiți voi copiii mei! Eu vă iubesc; iubiți-mă și voi pe mine! N-aș dori să mă văd silit ca să pedepsesc nici măcar pe unul din voi. Arătați-mi că sunteți băieți de inimă. Școala noastră să fie o familie; voi să fiți mângâierea și fala mea. Nu vă cer să-mi făgăduiți acestea prin vorbe; sunt sigur că în inima voastră fiecare din voi a și răspuns „da“; de aceea vă și mulțumesc!

LBRIS

We know
books

JOHANNA SPYRI

HEIDI, FETIȚA MUNTILOR

Editura ASTRO

Cuprins

Partea întâi

Capitolul 1	
La munte, sus	3
Capitolul 2	
Coliba bunicului	12
Capitolul 3	
Peter și caprele	18
Capitolul 4	
Bunica lui Peter	25
Capitolul 5	
Cei doi oaspeți	36
Capitolul 6	
Lucruri noi	43
Capitolul 7	
Zi grea pentru domnișoara Rottenmeier	50
Capitolul 8	
Mare zarvă în casă	61
Capitolul 9	
Întoarcerea domnului Sesemann	67
Capitolul 10	
O altă bunică	71

Capitolul 11	
Hedi învață o lecție nouă	77

Capitolul 12	
Casa bântuită	81

Capitolul 13	
Seară de vară la munte	87

Capitolul 14	
Clopotele de duminică	98

Partea a doua

Capitolul 15	
Un singur musafir	107

Capitolul 16	
Răsplata	113

Capitolul 17	
Iarna la Dorfli	119

Capitolul 18	
Sosirea prietenilor de la Frankfurt	130

Capitolul 19	
Viața sus pe munte	141

Capitolul 20	
Minunea neașteptată	147

Capitolul 21	
Se despart, dar se vor reîntâlni	153

Editor: George Huzum

Adaptare după Johanna Spyri: Andreea Șerbănescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SPYRI, JOHANNA

Heidi, fetița munților / Johanna Spyri ; adaptare după
Johanna Spyri de Andreea Șerbănescu. - Ed. a 2-a. - București :
Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-88-5

I. Șerbănescu, Andreea (adapt.)

821.112.2(494)-93-31(0.046.6)=135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartia-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate
exclusiv Editurii Astro.

PARTEA ÎNTÂI

Capitolul 1

La munte, sus

Din liniștitul și pitorescul orașel Mayenfield, o potecă duce printre lunci verzi și umbroase, până la poalele munților. În timp ce poteca suie, te pătrunde mirosul ierbii de munte. Drumul e abrupt și se pierde sus, în pășunile alpine.

Într-o frumoasă și însorită zi de iunie, păseau pe această potecă o tânără voinică și înaltă, ce ținea de mână o fetiță, ai căror obrăjori erau tare îmbujorați. Acest lucru nu e de mirare, căci fetița era îmbrăcată mult prea gros în ciuda soarelui de iunie. Cred că avea pe ea două sau trei rochițe, iar peste ele un șal gros de bumbac de culoarea roșie. Înfofolită astfel, putea ține piept chiar și celui mai crunt viscol.

Fetița părea să aibă în jur de cinci ani, însă suia cu repeziciune acea potecă.

După o oră de mers, cele două drumețe pătrunseră într-un sătuc, pe nume Dorfli, aflat la jumătatea muntelui. Era satul natal al fetei cea mare. Toată lumea o recunoscuse și-i ură bun venit, însă ea nu se opri până ce ajunse la ultima dintre casele răsfirate ale pitorescului sătuc. Aici o voce o strigă din ușă:

— Stai o clipă, Dete. Dacă mergi mai sus, aș veni și eu cu tine.

Dete se opri, iar în acea clipă fetița își trase mână din mână ei și se așeză jos.

— Ai obosit, Heidi?

— Nu, răspunse copila, însă mi-e tare cald.

— Ei, lasă, că ajungem curând sus. Mai avem cam o oră de mers, spuse Dete încurajator.

— Li se alătură o femeie voinică care începu să vorbească cu Dete, în timp ce fetița mergea în urma lor.

— Dar unde duci fetița? Nu cumva e orfana rămasă după sora ta?

— Ba da, Barbel, ea este. O duc sus, la unchiul, unde trebuie să și rămână.

— Vai, Dete, nu știi ce vorbești! Nu poate sta copilă cu Unchiul de pe Alm! Și nici nu cred c-o va primi.

— Dar este bunicul ei, spuse Dete. Până acum am avut eu grijă de ea, acum e rândul lui să-și facă datoria.

— Da, așa este, însă bătrânul nu este un om obișnuit. O s-o trimită acasă imediat! Dar tu ce vrei să faci?

— Am găsit o slujbă bună și plec la Frankfurt, la niște orășeni. Eu îi voi îngriji și mă voi ocupa de casa lor.

— Mă bucur pentru tine, Dete, însă n-aș vrea să fiu în locul fetiței, exclamă Barbel. Bătrânul e un ciudat, nu vine la biserică mai des de o dată pe an, iar când apare în oraș, toată lumea fuge din calea lui. Are o privire înspăimântătoare și nu vorbește cu nimeni.

— Nu am ce să fac, zise Dete. E bunicul fetiței și trebuie să aibă grijă de ea. Nu cred să-i facă vreun rău, iar dacă se va întâmpla, va răspunde de faptele sale.

— Dar tare curioasă sunt ce se află în sufletul acestui bătrân de stă atâta timp singur, acolo sus în munți, zise Babel. Se spun tot felul de povești despre el, care mai de care mai ciudate, însă tu trebuie să știi mai multe despre el, de la sora ta.

— Știu, dar n-aș vrea să vorbesc prea multe, să nu mă afle bătrânul.

— Hai, Dete povestește-mi ce nu-i în regulă cu acest bătrân. De la tine pot afla adevărul adevărat și înțelesul tuturor zvonurilor care circulă despre el.

Barbel voia să știe mai multe despre Unchiul de pe Alm, despre moșneagul cu fața aspră, cu sprâncenele mereu încrețite, care trăia acolo în munți, retras, singur, și despre care oamenii nu îndrăzneau să vorbească decât în șoaptă.

Barbel se măritase de puțin timp în Dorfi și nu știa poveștile tuturor oamenilor din orășel. În schimb Dete se născuse în Dorfi și trăise aici cu mama ei, până în urmă cu un an. După moartea mamei, Dete se angajase la un hotel din Ragaz. De acolo venise în dimineața asta, cu Heidi.

Curioasă, Babel nu voia să piardă ocazia de a afla câte ceva despre Unchiul de pe Alm, așa că, nu se lăsă și continuă să o tragă de limbă pe Dete:

— Ia, spune-mi Dete, tot așa sălbatic și ciudat a fost mereu bătrânul?

— Păi de unde să știu când eu am abia douăzeci și șase de ani, iar el șaptezeci? Dacă-ai ști că n-ai să spui la nimeni, bucuroasă ți-aș povesti multe, că vorba ceea, mama mea și cu el erau amândoi din Domleschg.

— Vai, dar tu crezi că eu nu sunt în stare să țin un secret? răspunse profund jignită Barbel. Te asigur că nu voi sufla o vorbă!

— Bine, dar să nu aud ca-i spus cuiva! și se întoarse către Heidi să se asigure că nu o va auzi când va începe să povestească.

Însă fetița dispăruse de lângă ele, iar ele nu simțiseră din cauza discuției aprinse. Dete se uită în jur.

— Uite-o! strigă Babel. Se cațără la deal cu Peter, băiatul care păzește caprele. Dar ce-o fi cu el așa

Emil Gârleanu

Din lumea celor care nu cuvântă

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2020

Cuprins

Cât un fir de neghină	5
Gândăcelul	7
Sărăcuțul!	9
Călătoare!	11
Musculița	14
Cântărețul	16
Hoinar	18
În curtea mea	21
După asemănarea lor!	24
Cioc! cioc! cioc!	29
În fel de fel de fețe	30
Mai sus!	34
Nedespărțite!	36
Pasăre de noapte	38
Vulturul	40
Cucoșul	43
Ca soarele!	45
Luptătorii	47
Mărinimie	50
Singuratecii	52
Filozoful	54

Când stăpânul nu-i acasă!	56
Grivei	59
Fricosul	62
Musafirul	64
Căprioara	66
Voinicul!	68
Gâza	70
Părăsită	73
Calul	76
Tovarășii	80
Trandafirul	83
Frunza	85
O rază	88
Puișorii	90

Cât un fir de neghină

„Nu trebuie să fii cât un munte de mare ca să poți judeca. Ci de-ai fi cât o neghină, ori cât un fir de colb, dacă ai în căpușorul tău scânteia dumnezeiască ce cuprinde lumea, ți-i de ajuns: știi ce ești, de unde vii și încotro trebuie să te îndrepti.“ Gândirea aceasta i-o spusese gânganiei o furnică. Și spusa muncitoarei îi intrase atunci pe o ureche și-i ieșise pe alta. De-abia văzuse de câteva zile lumina soarelui, pământul, florile! În iarbă i-au părut toate un rai; dar când a întins aripioarele și-a zburat, mirându-se că poate să străbată aerul, când apoi a căzut istovită de oboseală, pe-o frunză, atunci întâiași dată a cunoscut greul. Și spusele furnicii i-au venit în minte... Ce era? O gânganie mică, fără strălucire, rotundă, ca o sămânță. De unde venea? Din iarbă; ținea minte că se trezise sub o rochița-rândunicii. Dar încotro avea să se îndrepte? Ei, asta era greul!

S-a coborât de pe frunză și-a purces să caute din nou furnica. A umblat încoace, încolo, — furnica nicăieri. Altele a întâlnit, dar grăbite. Furnicile nu prea stau de vorbă. A mers mult și bine; altă gândire n-a mai auzit. „Înțelepciunea e rară“, se gândea biata gânganie. Și acesta a fost al doilea necaz al ei. E greu începutul! Într-o zi o prinse ploaia; din nebăgare de seamă, căzu într-un șuvoi. De-abia scăpă, pe-un pai. Iar al-tă dată, ce spaimă, Doamne! stătu o clipă, fără suflare, sub talpa cizmei grădinarului. Avusese noroc de-o pietricică ce lăsase lângă dânsa un gol. De ce-ți atârnă viața în ziua de azi! Dar trebuia să se păzească cu tot dinadinsul. Trai e acela când ești nevoit să-l cumpănești în fiecare clipă? Umbla

numai pe dibuitele: cercetând, ocolind, ispitind. Colo e apă, dincolo oameni, mai la o parte un cărucior cu copii. „La ce m-a lăsat Dumnezeu dacă n-am părțica mea de pământ? se întreba gângania. Unde să mă așez ca să rămân liniștită?” Atunci în față i se ridică deodată casa, locuința stăpânului grădinii. „Sus, acolo, trebuie să fie bine... dar e prea înalt.” Să se ridice cu cumpătare. Întâi zbură pe vârful unei gherghine; de acolo, pe-un copăcel, pe-un călin; pe urmă, pe iedera dimprejurul balconului. În sfârșit, iat-o: a ajuns. S-a așezat pe marginea streșinii. Uf! Cum arde tabla. Soarele o dogorește, un chin! Vasăzică, și aici, iad. Și gândul o munci iar: Ce rost avea pe lume?... Toate celelalte vietăți păreau că au o chemare. Și fluturul? Cum de nu. Dar fluturul e încântarea ochilor, floare zburătoare, o picurare vie din curcubeu. Furnica își face casă, agonisește, trăiesc mii la un loc; furnica, dacă ar fi de o sută de ori mai mare, i-ar fi destulă mintea pe care o are acum, în vreme ce atâtea dobitoace, mari cât munții, dacă ar fi de o sută de ori mai mici, nu le-ar ajunge mintea pe care o au cum sunt. Albina... toate, toate. Și ea? Seama ei pe lume?...

În clipa aceea gâza prinse cu ochisorii o semene a ei zburând pe sus, căutând poate un loc de scăpare ca și dânsa. Dar nici n-apucă bine să se uite la ea, când, ca o săgeată, o rândunică se repezi din cuibul de sub streășină și prinse din zbor tovarășa de suferință. Peste o clipă se auziră țipătele de bucurie ale puișorilor cărora rândunica le aducea hrană. Și gângania, biata, își dete seama: „Vezi, asta e soarta noastră: să hrănim păsările, care au ce căuta pe lume!”...

... Gâza întinse aripioarele, se lăsă în gol, pluti puțin; apoi săgeata străbătu din nou aerul. Se auzi o pâlpare de aripi. Și, îndată, puișorii primeau, gălăgioși, pe mama bună ce le aducea iar hrană.

Gândăcelul

Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, de pe margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc și îndrăzni: deschise ochisorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârșit bine-bine și privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! cu ochisorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Și ce întunecime, câtă umezeală sub frunzișoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adeverire, pe țărâna neagră trupul aruncă o lumină dulce. Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare. Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpușorului, zări lujerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârf își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

LBRIS

We know
books

Lecturi pentru școlari

Clasa a III-a

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2021

CUPRINS

ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)

Vizită	3
--------------	---

PETRE ISPIRESCU (1830-1887)

Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte	9
Cele douăsprezece fete de împărat și palatul cel fermecat	20
Judecata vulpii	34
Cele trei rodii aurite	39

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)

Nedespărțite	49
Căprioara	50
Mai sus!	52
Când stăpânul nu-i acasă	53

MIHAI EMINESCU (1850-1889)

Scrisoarea III (fragment)	56
Fiind băiet păduri cutreieram	61
Mai am un singur dor	62
Făt Frumos din lacrimă	64

GEORGE COȘBUC (1866-1918)

Patria română	89
Iarna pe uliță	90
Vestitorii primăvarii	94
Colindătorii	95

Pace	98
Noi	99

VASILE ALECSANDRI (1821-1890)

Peneș Curcanul	101
Sergentul	107
Hora Unirii	108
Iarna	110
Primăvara	110
Oaspeții primăverii	111

ION CREANGĂ (1837-1889)

Moș Ion Roată și Cuza Vodă	113
Dănilă Prepeleac	119
Cinci pâini	133
Fata babei și fata moșului	138
Amintiri din copilărie	
I.	
[Descrierea satului Humulești]	145
[Nică la școlile din Humulești și Broșteni]	146
II.	
[Portretul mamei]	165
[La cireșe]	174
[Pupăza din tei]	177
[La scăldat]	185
III.	189
[Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]	217

**BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA
(1858-1918)**

Domnul Vucea	227
--------------------	-----

Poveste	246
GEORGE TOPÎRCEANU (1886-1937)	
Primăvară	259
Octombrie	260
Noapte de iarnă	261
Strofe de iarnă	264

IOAN SLAVICI (1848-1925)

Spaima zmeilor	266
Păcală în satul lui	275

CEZAR PETRESCU (1892-1961)

Fram ursul polar (fragmente)	294
------------------------------------	-----

LEWIS CARROLL (1832-1898)

Alice în Țara Minunilor (fragmente)	318
---	-----

EDMONDO DE AMICIS (1846-1908)

Cuore, inimă de copil (fragmente)	332
---	-----

JACK LONDON (1876-1916)

Colț Alb (fragmente)	345
----------------------------	-----

JOHANNA SPYRI (1827-1901)

Heidi, fetița munților (fragmente)	379
--	-----

MARK TWAIN (1835-1910)

Aventurile lui Tom Sawyer (fragmente)	410
---	-----

HECTOR MALOT (1830-1907)

Singur pe lume (fragmente)	432
----------------------------------	-----

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturi pentru școlari : clasa a III-a. - Ed. a 2-a. - București :
Astro, 2021

ISBN 978-606-8660-55-4

82

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.carte-mea.ro
www.depozit-de-carti.ro

ION LUCA CARAGIALE (1852-1912)

Vizită

M-am dus la Sf. Ion să fac o vizită doamnei Maria Popescu, o vechea prietină, ca s-o felicit pentru onomastica unicului său fiu, Ionel Popescu, un copilăș foarte drăguț, de vreo opt anișori. N-am voit să merg cu mâna goala și i-am dus băiețelului o minge foarte mare de cauciuc și foarte elastică. Atențiunea mea a făcut mare plăcere amicei mele și mai ales copilului, pe care l-am găsit îmbrăcat ca maior de roșiori în uniformă de mare ținută. După formalitățile de rigoare, am început să convorbim despre vreme, despre sorții agriculturii – d. Popescu tatăl este mare agricultor – despre criză ș.cl. Am observat doamnei Popescu că în anul acesta nu se prea vede la plimbare, la teatru, la petreceri... Doamna mi-a răspuns că de la o vreme i se urăște chiar unei femei cu petrecerile, mai ales când are copii.

— Să-ți spun drept, cât era Ionel mititel, mai mergea; acu, de când s-a făcut băiat mare, trebuie să mă ocup eu de el; trebuie să-i fac educație. Și nu știți dv., bărbații cât timp îi ia unei femei educația unui copil, mai ales când mama nu vrea să-l lase fără educație!

Pe când doamna Popescu-mi expune părerile ei sănătoase în privința educației copiilor, auzim dintr-o odaie de alături o voce răgușită de femeie bătrână:

— Uite, conia, Ionel nu s-astâmpără!

— Ionel! strigă madam Popescu; Ionel! vin' la mama! Apoi către mine încet:

— Nu știi ce ștregar se face... și deștept...

Dar vocea de dincolo adaogă:

— Coniță! uite Ionel! vrea să-mi răstoarne mașina!... Astâmpără-te, că te arzi!

— Ionel! strigă iar madam Popescu; Ionel! Vin' la mama!

— Sări, coniță! varsă spirtul! s-aprinde!

— Ionel! strigă iar mama, și se scoală repede să meargă după el. Dar pe când vrea să iasă pe ușe, apare micul maior de roșiori cu sabia scoasă și-i oprește trecerea, luând o poză foarte marțială. Mama ia pe maiorul în brațe și-l sărută...

— Nu ți-am spus să nu te mai apropii de mașină când face cafea, că dacă te-aprinzi, moare mama? Vrei să moară mama?

— Dar — întrerup eu — pentru cine ați poruncit cafea, madam Popescu?

— Pentru dumneata.

— Da de ce vă mai supărați?

— Da ce supărare!

Madam Popescu mai sărută o dată dulce pe maiorușul, îl scuipă, să nu-l deoache, și-l lasă jos. El a pus sabia în teacă, salută militărește și merge într-un colț al salonului, unde, pe două mese, pe canapea, pe foteluri și pe jos, stau grămădite fel de fel de jucării. Dintre toate, maiorul alege o trâmbiță și o tobă. Atârână toba de gât, suie pe un superb cal vânat rotat, pune trâmbița la gură și, legănându-se călare, începe să bată toba cu o mână și să sufle-n trâmbiță. Madam Popescu îmi spune ceva; eu n-aud nimica. Îi răspund că nu cred să mai ție mult gerul așa de aspru; ea n-aude nimica.

— Ionel! Ionel!! Ionel!!! Du-te dincolo, mamă; spargi urechile dumnealui! Nu e frumos, când sunt mușafiri!

Iar eu, profitând de un moment când trâmbița și toba tac, adaog:

— Și pe urmă, d-ta ești roșior, în cavalerie.

— Maior! strigă mândrul militar.

— Tocmai! zic eu. La cavalerie nu e tobă; și maiorul nu cântă cu trâmbița; cu trâmbița cântă numai gradele inferioare; maiorul comandă și merge-n fruntea soldaților cu sabia scoasă.

Explicația mea prinde bine. Maiorul descalică, scoate de după gât toba, pe care o trăneste cât colo; asemenea și trâmbița. Apoi începe să comande:

— Înainte! marș!

Și cu sabia scoasă, începe să atace strașnic tot ce-nvălnește-n cale. În momentul acesta, jupâneasa cea răgușită intră cu tava aducând dulceață și cafele. Cum o vede maiorul se oprește o clipă, ca și cum ar vrea să se reculeagă fiind surprins de inamic. Clipa însă de reculegere trece ca o clipă, și maiorul, dând un răcnet suprem de asalt, se repede asupra inamicului. Inamicul dă un țipăt de desperare.

— Ține-l, coniță, că mă dă jos cu tava!

Madama Popescu se repede să taie dramul maiorului, care, în furia atacului, nu mai vede nimic înaintea lui. Jupâneasa este salvată; dar madam Popescu, deoarece a avut imprudența să iasă din neutralitate și să intervieve în război, primește în obraz, dedesubtul ochiului drept, o puternică lovitură de spadă,

— Vezi? vezi, dacă faci nebunii! era să-mi scoți ochiul... Ți-ar fi plăcut să mă omori? Sărută-mă, să-mi treacă și să te iert!

Maiorul sare de gâtul mamei și o sărută... Mamei îi trece; iar eu, după ce am luat dulceața, mă pregătesc să sorb din cafea...

— Nu vă supăra fumul de tutun? întreb eu pe madam Popescu.

— Vai de mine! la noi se fumează... Bărbatu-meu fumează... și dumnealui... mi se pare că-i cam place.

LBRIS

We know
books

JACK LONDON

COLȚ ALB

Editura ASTRO

pe obraz limbuța caldă a puiului. Colt Alb se pomeni că își sco-
sesse limba și lungea fața puiului, fără însă să știe de ce făcea
asta.

Văzând isprava, oamenii începură să aplaude și să scoată
strigăte de bucurie. El fu surprins și îi privi nedumerit. Apoi slă-
biciunea îi cuprinse din nou trupul, se întinse pe pământ cu ure-
chile ciulite, cu capul într-o parte și urmări puiul cu privirea.
Ceilalți pui veniră și se întinseră spre el, spre nemulțumirea lui
Collie; iar el, plin de seriozitate, le îngădui să se cațare pe el și să
se rostogolească peste el. La început, în mijlocul aplauzelor zei-
lor, trădase o urmă din vechea lui stânjeneală și stângăcie. Dar
acestea pieriră în vreme ce năzdrăvăniile și înghiontelile puilor
continuară, iar el stătea întins, moțâind la soare cu ochii pe ju-
mătate închiși, dar în care se putea citi îngăduința.

CUPRINS

PARTEA I

Capitolul I	
Drumul cârnii	3
Capitolul II	
Lupoaica	11
Capitolul III	
Urletul foamei	23

PARTEA a II-a

Capitolul I	
Înfruntarea colților	35
Capitolul II	
Bârlogul	46
Capitolul III	
Puiul cenușiu	55
Capitolul IV	
Peretele lumii	61
Capitolul V	
Legea cârnii	73

PARTEA a III-a

Capitolul I	
Creatorii focului	80
Capitolul II	
Robia	92

Capitolul III Proscrisul	102
-----------------------------------	-----

Capitolul IV Drumul zeilor	108
-------------------------------------	-----

Capitolul V Legământul	114
---------------------------------	-----

Capitolul VI Foamea	124
------------------------------	-----

PARTEA a IV-a

Capitolul I Dușmanul neamului său	134
--	-----

Capitolul II Zeul nebun	145
----------------------------------	-----

Capitolul III Domnia urii	154
------------------------------------	-----

Capitolul IV Cu moartea de gât	160
---	-----

Capitolul V Neîmblânzitul	172
------------------------------------	-----

Capitolul VI Maestrul iubirii	179
--	-----

PARTEA a V-a

Capitolul I Drumul cel lung	194
--------------------------------------	-----

Capitolul II Ținutul din Sud	200
---------------------------------------	-----

Capitolul III Moșia zeului	208
-------------------------------------	-----

Capitolul IV Chemarea sălbăticiei	220
--	-----

Capitolul V Lupul adormit	227
------------------------------------	-----

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României LONDON, JACK

Colț Alb / Jack London : trad. de Laura Teodora Rădulescu. –
București : Astro, 2014
ISBN 978-606-8148-48-9

I. Rădulescu, Laura Teodora (trad.)

821.111-31=135.1

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate exclusiv
Editurii Astro.

PARTEA I

Capitolul I Drumul cârnii

Pădurea întunecată de conifere străjuia râul înghețat pe fiecare mal. Crivățul nemilos dezbrăcase copacii de veșmântul alb de gheață. În lumina asfințitului, păreau a se apleca unii spre alții, parcă amenințându-se. O tăcere apăsătoare domnea peste întreg ținutul. Totul era nemișcat, lipsit de viață, pustiu, monoton și atât de înghețat. Nici tristețea nu-și găsea loc în acest pustiu, iar în aer plutea un răs mai teribil decât cel al sfînxului, un răs înfrigorat desprins din imensa întindere de zăpadă, care nu părea a se topi niciodată în inima Nordului sălbatic, unde se credea că nu trăiește nimeni.

Cu toate acestea, sfidând singurătatea, pe râul înghețat se târa o sanie trasă de câini. Răsuflarea câinilor-lup se transforma în gheață, formând cristale ce se prindeau îndată de blana lor. Hamurile de piele și curelele care îi țineau legați de sanie trecuseră de blană și făceau înaintarea chinuitoare. Sania făcută din scoarță de mesteacăn nu avea tălpici și era târâtă pe zăpadă cu greu, cu toate că partea din față a saniei era curbată astfel încât să nu adune zăpadă deasupra ei. Pe sanie era legată strâns o ladă lungă și alte câteva obiecte: o toporișcă, un ibric, o tigiaie și câteva pături, dar cel mai mult spațiu era ocupat de lada din lemn.

Înainte de câinilor, echipat cu rachete împletite din nuiile peste încălțăminte, ce îl ajutau să nu se afunde în stratul gros de zăpadă, mergea greoi un bărbat. La coada saniei mergea alt bărbat. În lada lunguiată zăcea al treilea, cel care nu trebuia să

se mai lupte după ce sălbăticia înghețată îl copleșise, îl chinuise și îi curmase viața. Sălbăticia nu-i îmbrățișa pe oameni decât ca apoi gerul neiertător să îi lase fără viață. Viața este o insultă, iar Nordul sălbatic nu acceptă împotrivire. Nici măcar apa nu trebuie să curgă către mare, copacii înghețați să rămână fără sevă și mai ales cere supunerea Omului, cel mai sfidător dintre toți, cel care întotdeauna se revoltă în fața naturii.

Cei doi bărbați, care erau încă în viață, înaintau mergând îndârjiți unul în față și celălalt în spatele saniei. Erau acoperiți cu piei și blănuri. Sprâncenele, genele, obrații și buzele le erau acoperite cu gheață, că abia le puteai vedea chipurile, iar trăsăturile albite creau aparența unor fantome înghețate care mărșăluiau spre înmormântarea vreunei năluci. Însă sub fețele albite erau doi bărbați care se luptau cu sălbăticia nemiloasă din ținutul pustiu și batjocoritor, niște bieți muritori care se adânceau într-o lume la fel de izolată și fără capăt ca abisurile cosmosului.

Își continuau drumul fără să scoată vreun cuvânt, păstrându-și forțele și răsuflarea. Liniștea îi apăsa din toate părțile, aproape că îi simțeau greutatea și le împovăra mințile precum unor scafandri zdrobiți de presiunea atmosferelor din adâncurile apelor. Îi strivea cu greutatea unei vastități nesfârșite, a unui destin dinainte pecetluit. Îi exilase la marginea propriilor gânduri, storcându-i de toate năzuințele, exaltările și falsele aprecieri ale sufletului uman, până când se simțeau infimi și reduși la mărimea unor fire de praf măturate de uriașele forțe nevăzute ale naturii.

Trecu un ceas, apoi încă unul. Lumina spălăcită a zilei scurte, lipsită de soare, începea să se stingă, când, în văzduhul încremenit, un urlet îndepărtat se auzi slab. Se înfiea în timpanele lor urcând tânguitor spre cer, vibrând ascuțit o vreme, cu o tensiune tremurândă și, încet-încet, se prefăcu în liniște. Ar fi putut crede că e doar un suflet pierdut care își deplânge jalnica

soartă, dacă nu ar fi fost înălțat cu o ferocitate tristă și o pornire flămândă. Bărbatul care se afla în față se întoarse către celălalt și pe deasupra cutiei așezate pe sanie îi făcu un semn cu subînțelese.

Un al doilea urlet, mai ascuțit, se auzi sfâșiind liniștea. Oamenii își dădură seama acum din ce direcție se auzea: de undeva din spatele lor, din pustiul acoperit de zăpadă pe care tocmai îl străbătuseră. Al treilea urlet răsună jalnic tot din spatele lor, undeva mai la stânga față de cel dinainte.

— Ne-au mirosit și-acum vin după noi, Bill, zise bărbatul din fața saniei. Vocea lui era răgușită și parcă din altă lume, chinându-se a rosti cuvintele.

— Sunt flămânzi și nu găsesc carne, îi răspunse celălalt. Nu am mai văzut urme de iepure de zile întregi.

O vreme tăcură apoi, dar erau atenți la urletele feroase care continuau să se audă în spatele lor.

Când se întunecă, își adăpostiră câinii într-un desiș de molizi și își ridicară tabăra undeva lângă firul de apă. Sicriul așezat lângă foc era pentru ei și banchetă, dar și masă. Câinii stăteau îngrămădiți, departe de flăcări, mârâiau și se ciondăneau, dar nu dădeau semne că ar fi vrut să fugă în pădure.

— Henry, mi se pare că stau mai aproape de noi ca de obicei, comentă Bill.

Henry, care se ghemuise lângă foc și se chinuia să echilibreze ibricul de cafea cu o bucată de gheață, se mulțumi să dea doar din cap. Nu scoase vreun cuvânt până ce nu se așeză cât mai comod pe sicriu și începu să mănânce.

— Știu ei bine că lângă foc sunt în siguranță, zise el. Mai degrabă înfulecă ei ceva decât să fie înfulecați. Sunt destul de deștepți câinii ăștia.

Bill își scutură capul, nefiind prea încrezător:

— Eh, nu știu...

Tovarășul lui îl privi mirat.

— E prima oară când te aud îndoindu-te de înțelepciunea lor.

— Henry, începu celălalt în timp ce mesteca fasolea atent, nu ai observat cum s-au năpustit la mâncarea pe care le-am dat-o mai devreme?

— S-au încăierat mai tare ca de obicei, într-adevăr, recunoscu Henry.

— Câți câini avem noi, Henry?

— Șase.

— Păi... Bill se opri câteva momente pentru a accentua semnificația cuvintelor sale. Așa cum spuneam, avem șase câini Henry. Am scos șase pești din sac și am dat fiecărui câine câte unul și totuși un câine a rămas fără pește.

— Ai numărat tu greșit.

— Avem șase câini, repetă celălalt, încercând să explice matematic din nou. Am scos șase pești. Ureche Lipsă nu a primit niciun pește, așa că am mai scos unul din sac și i l-am dat.

— Dar avem numai șase câini, spuse Henry incurcat.

— Nu zic că erau toți câini, dar eu am dat pește la șapte.

Henry se opri din mestecat și, privind dincolo de foc, numără câinii.

— Sunt numai șase acum, zise el.

— L-am văzut pe unul dintre ei alergând prin zăpadă, replică Bill cu hotărâre în glas. Îți zic, eu am văzut șapte.

Privindu-l cu milă, Henry zise:

— Tare ușurat o să fiu când o să terminăm drumul ăsta.

— Adică ce vrei să spui? întrebă Bill, observând privirea compătimitoare a tovarășului său.

— Cred că sicriul pe care îl căram după noi te-a scos din apele tale și-ai început să vezi năluci.

— Mi-a trecut și mie prin gând lucrul ăsta, răspunse Bill pe un ton grav. De-aia când l-am văzut alergând așa m-am uitat la

zăpadă și am văzut că a lăsat urme. După aceea am numărat iar câinii, și erau tot șase. Dar urmele au rămas în zăpadă. Dacă nu mă crezi, hai să ți le arăt!

Henry nu îi răspunse și continuă să mestece în tăcere până când își termină mâncarea, apoi mai bău o cană cu cafea. Se șterse la gură cu dosul mâinii și zise:

— Tu crezi că era...

Fu întrerupt de un urlet prelung, înfiorător de trist, care venea de undeva din întuneric. Se opri să asculte, iar apoi fluturând mâna spre locul de unde se auzise urletul, își termină vorba:

— ...unul dintre ei?

Bill încuvință din cap:

— Aș prefera să cred că am început să am vedenii decât să cred altceva, dar ai văzut și tu ce zarvă au făcut câinii.

Urlet după urlet, își răspundeau în întuneric, transformând liniștea sălbăciei în haos. Din toate părțile, urletele se înălțau, iar câinii, speriați, începuseră să se înghesuie unul în celălalt, apropiindu-se așa de tare de foc, încât li se pârla blana. Bill mai aruncă un lemn în foc înainte să își aprindă pipa.

— Mi se pare că ești cam tăcut, zise Henry.

— Henry... Trase gânditor din pipă câteva clipe înainte să continue. Mă gândeam, Henry, că el e mai norocos decât o să fim noi vreodată.

Arată spre al treilea om din sicriul pe care stăteau așezați, apoi continuă:

— Tu și cu mine Henry, când om muri, o să fim norocoși dacă cineva o să aibă destule pietre să ne acopere, ca să nu ne mănânce câinii hoiturile.

— Noi n-avem familie, bani sau ce a avut el, îi răspunse Henry. Nu ne permitem să ne care cineva atâta drum doar ca să ne înmormânteze.

LIBRIS

We know
books

HECTOR MALOT

SINGUR PE LUME

Traducere de
HARALAMB G. LECCA

BUCUREȘTI, 2019

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

- I. În sat / 3
- II. Trupa lui Vitalis / 17
- III. Acasă / 28
- IV. La drum / 34
- V. Cum am început / 40
- VI. Învăț carte / 49
- VII. Peste munți și văi / 56
- VIII. Am întâlnit un uriaș cu cizme de opt coți / 59
- IX. La judecată / 66
- X. Pe vapor / 76
- XI. Întâiul meu prieten / 95
- XII. Copil găsit / 107
- XIII. Lupi și zăpadă / 113
- XIV. Inimioara / 130
- XV. Intrarea în Paris / 141
- XVI. Un „Padrone“ / 147
- XVII. Pe drumuri / 160
- XVIII. Lise / 167
- XIX. Grădinar / 177
- XX. Nimicirea / 183

PARTEA A DOUA

- I. Înainte!... / 197
- II. Un oraș negru / 213
- III. Sub pământ / 222
- IV. Înecul / 229
- V. În cușcă / 238
- VI. Scăparea / 247
- VII. O lecție de muzică / 265
- VIII. Vaca prințului / 274
- IX. Doica / 289
- X. Vechea și noua familie / 301
- XI. Barberin / 304
- XII. Cercetări / 320
- XIII. Familia Driscoll / 331
- XIV. Respect părinților / 339
- XV. Capi își dă-n petic / 347
- XVI. Au mințit semnele / 351
- XVII. Unchiul lui Arthur / 356
- XVIII. Noptile Crăciunului / 360
- XIX. Frica lui Mattia / 364
- XX. Bob / 380
- XXI. Lebăda / 388
- XXII. N-au mințit semnele / 394
- XXIII. În familie / 402

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MALOT, HECTOR

Singur pe lume / Hector Malot ; trad. de Haralamb

G. Lecca. - Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-75-5

I. Lecca, Haralamb (trad.)

821.133.1-93-31=135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartia-mea.ro

www.depozit-de-carti.ro

PARTEA ÎNTÂI

I ÎN SAT

Sunt copil găsit.

Am crezut însă, până la opt ani, că și eu aveam ca toți ceilalți o mamă, căci, de câte ori plângeam, o femeie mă strângea așa de blând în brațe legănându-mă, încât lacrimile mi se opreau.

Nu mă culcam niciodată fără sărutările acelei femei, iar când vântul iernii lîpea zăpada pe geamurile albite, îmi lua picioarele între mâini și mi le încălzea, cântându-mi un cântec pe care și-acum îl țin minte.

Când păzeam vaca de-a lungul drumurilor pline de ierburi, ori prin buruieni, și când mă prindea câte o furtună, îmi ieșea înainte și mă silea să mă adăpostesc sub fusta ei ridicată, cu care îmi învelea capul și umerii.

Apoi, de câte ori mă certam cu câte un copil, mă puneam să-i istorisesc necazul și mai totdeauna găseam cîvînte blînde ca să mă mîngîie sau să-mi dea dreptate.

Prin toate acestea, și prin multe altele încă, prin felul cum îmi vorbea, prin felul cum se uita la mine, prin dezmierdările și blîndețea cu care mă dojenea, credeam că mi-e mamă.

Și iată cum am aflat că nu mi-era decît doică.

Satul meu, sau mai exact satul în care am fost crescut, căci un sat al meu n-am avut, și niciun loc de naștere, precum nici tată nici mamă, satul în care mi-am petrecut copilăria, se numește Chavanon, unul din cele mai sărace.

Această sărăcie o datorează nu nepăsării sau lenivirii locuitorilor ci așezării lui într-un loc nerodnic.

Pământul n-are adâncime și spre a da recolte bune, i-ar trebui îngrășăminte care nu se găseau pe acolo. De aceea, nu te întâlnești (sau cel puțin nu te întâlneai, pe vremea de care vorbesc), decât cu puține câmpii muncite, căci mai pretutindeni sunt nesfârșite întinderi, pline de buruieni și de neghină. Unde pier buruienile încep băragane pe a căror creastă vânturile prea reci pipernicesc bielele tufișuri care și-arată, pe ici pe colo, crengile răsucite și scuturate.

Ca să găsești pomi frumoși trebuie să te cobori în cutele văilor, pe malul râurilor, unde cresc, prin înguste livezi, castani uriași și stejari voinici.

Într-una din aceste cute, pe malul unui râușor, care-și pierde apa într-unul din afluenții Loarei, acolo e zidită casa în care mi-am petrecut primii ani.

Până la opt ani nu văzusem niciun bărbat prin casă, și mama nu era văduvă, dar bărbatu-său, care era pie-trar, ca mulți alți lucrători din partea locului, lucra în Paris, și nu mai dăduse pe-acasă, de la vârsta-n care puteam vedea și înțelege ce era împrejur-mi. Numai din când în când primea vești, prin câte unul din tovarășii lui, care se întorcea-n sat.

— Maică Barberin, ți-e bine bărbatul. M-a însărcinat să-ți spun că munca merge și să-ți dau banii ăștia; ia vezi, numără-i.

Și atât. Iar ea se mulțumea cu vestea că bărbatu-său e bine, că munca merge și că-și câștiga traiul.

Lunga lui ședere, la Paris, nu însemna că era certat cu nevastă-sa. Neînțelegerile n-aveau nicio legătură cu absența sa de acasă. Sta la Paris, fiindcă îl ținea acolo munca. Avea să se-ntoarcă, la bătrânețe, lângă baba lui, ferind-o, cu banii strânși, de nevoile vremurilor, în care vârsta le va lua puterile.

Într-o zi de noiembrie, pe când se-nsera, un om, pe care nu-l cunoșteam, s-a oprit dinaintea porții noastre. Eram în pragul casei; spărgeam niște așchii. Fără să

deschidă poarta, dar ridicând capul pe deasupra ei și uitându-se la mine, m-a întrebat dacă acolo stă Maica Barberin.

I-am spus să intre.

A împins poarta care scârțâia-n țâțâne și, cu pași domoli, s-a apropiat de casă.

N-am văzut de când sunt așa noroi!... pete mari de noroi, unele încă umede, altele uscate, îl acopereau de sus până jos și pricepeai, văzându-l, că mult trebuie să fi umblat prin mocirle.

Zgomotul vorbelor noastre a chemat pe bătrâna Barberin și când omul a intrat în casă, s-a pomenit cu el drept în față.

— Aduc vești din Paris, a zis el.

Patru cuvinte simple, care-mi izbiseră adeseori urechile, dar glasul, cu care erau rostite, nu semăna deloc cu cel care-nsoțise odinioară cuvintele: „bărbatul ți-e bine și munca merge“.

— Doamne! a strigat bătrâna, împreunându-și mâinile. I s-a întâmplat ceva lui Jerôme!...

— Da, i s-a întâmplat; dar nu te prăpădi de frică. Nu e decât rănit, n-a murit. Poate să rămână schilod. Deocamdată, e la spital, i-am fost vecin de pat, și, fiindcă mă întorc acasă, mi-a cerut să-ți dau vestea, în treacăt. Nu mă pot opri, pentru că mai am trei leghe, și noaptea vine repede.

Bătrâna însă, care voia să afle mai multe, l-a rugat să stea la masă. Erau așa rele drumurile! Se vorbea de lupii iviți prin pădure. Putea să plece a doua zi.

Și drumetul, uscându-și glezna pantalonilor, care se scoroja sub pătura de noroi întărit, bombănea mereu: „n-am noroc!“, cu o mahnire sinceră, care arăta că el s-ar fi schilodit de bună voie pentru nădejdea de a rămâne cu o pensie.

— I-am spus, a adăugat el la încheierea istorisirii, l-am sfătuit să facă proces antreprenorului.

LIBRIS

We know
books

LEWIS CARROLL

**ALICE
ÎN ȚARA MINUNILOR**

Traducere: GEORGE HUZUM

Editura ASTRO

Îl auzi și pe Porcușor strănutând pe genunchii Ducesei, auzi cum pe lângă ei se spărgeau farfurii, auzi pe Grifon mormăind și sforăind, auzi scrâșnetul făcut de stiloul lui Bill-Șopârla pe tăbliță, apoi sunetul făcut de Porcușorii de Guineea înăbușiți, amestecându-se toate cu suspinele Falsei Țestoase.

Așa că rămase jos, cu ochii închiși pe jumătate, crezându-se ea însăși în Țara Minunilor, deși știa că odată deschiși ochii, realitatea va fi crudă. Iarba doar va foșni în vânt, pe lac vor fi valuri pentru că trestia se unduiește, clinchetul ceșcuțelor de ceai va fi doar clopoțelul de la oi, iar strigătele Reginei vor fi doar cele ale păstorilor; și toate celelalte zgomote ciudate aveau să devină – căci acum știa – doar cele ce se aud într-o fermă, iar suspinarea Falsei Țestoase va fi doar mieunatul pisicii.

Apoi și-o imaginea pe Alice, în chip de bunicuță, purtând în suflet amintiri cu aventuri minunate ale copilăriei. Și cum, în jurul ei va strânge alți copii, cărora le va face să le strălucească ochii ascultând poveștile ei. Și poate chiar cu o poveste despre această Țară a Minunilor de demult. Cum le va alunga orice durere și cum îi va face fericiți povestindu-le despre acele zile minunate de vară din copilăria sa.

Cuprins

Capitolul 1	
În vizuina Iepurelui.....	3
Capitolul 2	
Balta de lacrimi.....	12
Capitolul 3	
O comisie athletică și o poveste-n coadă lungă.....	22
Capitolul 4	
Iepurele trimite un Bill-ețel.....	30
Capitolul 5	
Povețele Omidei.....	45
Capitolul 6	
Purcel și Piper.....	51
Capitolul 7	
Ceaiul nebunilor.....	64
Capitolul 8	
Terenul de cricket al Reginei.....	76
Capitolul 9	
Poveștea Falsei Țestoase.....	88
Capitolul 10	
Cadrilul Homarului.....	98

LBRIS

We know
books

Capitolul 11

Cine a furat prăjiturile?.....109

Capitolul 12

Mărturia lui Alice.....119

Tipografia **SHIK & ȘTEFAN** SRL
Strada N.Drăgan nr. 10, sector 5, București

Editor: George Huzum

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CARROLL, LEWIS

Alice în Țara minunilor / Lewis Carroll ; trad. de
George Huzum. - Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015
ISBN 978-606-8148-87-8

I. Huzum, George-Viorel (trad.)

821.111-93-34=135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro
www.cartescolar.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate
exclusiv Editurii Astro.

Capitolul 1

În vizuina Iepurelui

Alice începuse să se plictisească de când stătea lângă sora ei pe băncuță, neavând nimic de făcut. O dată, de două ori își mută privirea în cartea pe care sora sa o citea, dar neavând poze sau dialoguri renunță repede și la asta. „La ce bun așa carte?” se întreabă Alice.

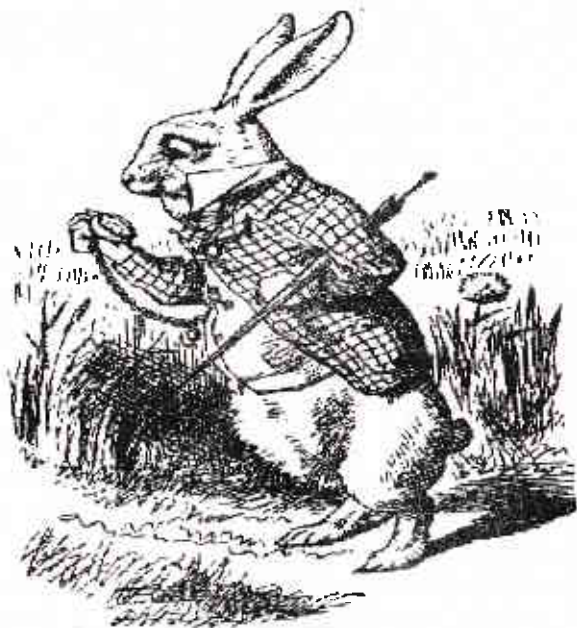
Apoi se gândi – atât cât se poate pe o căldură care te moleșește și te prosteste – dacă e mai mare plăcerea de a împlети coronițe de margarete, decât neplăcerea de a le culege. Când, un Iepure Alb cu ochii roz fugi pe lângă ea.

Nimic neobișnuit în asta, nici măcar că Alice auzi Iepurele văitându-se: *O Doamne, O Doamne, e foarte târziu!*

După câteva clipe își dădu seama că ar fi trebuit să se mire, dar în acel moment totul părea firesc.

Iepurele scoase din buzunarul fracului un ceas, îl privi și apoi o luă la fugă. Surprinsă de ceea ce vedea – căci până acum nu văzuse în viața ei un iepure îmbrăcat în frac și mai ales purtând un ceas – și arzând de curiozitate, merse după el. Îl văzu intrând în vizuina sa mare de sub gard. Fără să mai stea pe gânduri, îl urmă, dar nu se gândi cum avea să mai iasă ea de acolo.

Fetița se trezi într-un tunel, apoi alunecă brusc pe un tobogan și simți deodată cum se afundă.

Ori ea cădea prea încet, ori fundătura era foarte adâncă, încât avu timp să se gândească la ce se întâmpla. Prima oară se uită în jos, dar era prea întuneric să vadă ceva, apoi pe lateralul fundăturii văzu rafturi cu cărți și dulapuri, ici și colo observă hărți și poze. În cădere șterpeli de pe unul din rafturi un borcan pe care scria: „Gem de portocale“, dar care, spre dezamăgirea ei era gol. Se gândi să-l arunce dar nu o făcu; ca să nu lovească pe cineva care s-ar fi putut afla jos, reuși să-l plaseze într-un alt raft gol, tot în cădere.

„Ei bine, gândi Alice, după o așa cădere, o să mi se pară un flecușteț să mă mai dau pe balustradă! De

aceea nu am să mai spun nimic, doar dacă aş cădea direct de pe acoperiș.“

Și tot aluneca în jos, în jos, în jos.

„Oare căderea asta are să se sfârșească vreodată? Mă întreb câte mile am tot căzut până acum? se întrebă cu voce tare. Mai mult ca sigur că mă apropii de centrul pământului. După socoteala mea ar fi cam patru mii de mile în jos.“

Alice învățase despre aceste lucruri la școală. Chiar dacă nu avea de ce se fâli cu acestea și chiar dacă nu era nimeni împrejur să o audă, îi plăcea mereu să repete: „cam la ce latitudine și longitudine am ajuns?“

Cu toate că nu avea habar ce înseamnă latitudine și longitudine, erau niște cuvinte foarte drăguțe, ce meritau rostite mereu.

Iar acum se întreba:

„Ce-ar fi să cad prin mijlocul pământului? Ce nostim ar fi să ies afară printre picioarele celor care merg cu capul în jos!

Nesuferiții, cred că așa se numesc ei (mai bine că nu era nimeni să o audă, căci nu era un cuvânt potrivit) totuși ar trebui să-i întreb cum se numește țara lor. Oare Australia, oare Noua Zeelandă? Se închipui făcând o plecăciune, căzând prin tunel.

Voi ați putea face ori crede așa ceva? Iar ei au să-și închipuie că sunt o fetiță neștiutoare că întreb asta!

Nu, nu am să întreb, poate voi găsi scris acolo jos cum se cheamă această țară.“

În jos, în jos, în jos. Alice tot aluneca...

Nemaiavând ce face, începu iarăși să vorbească.

LBRIS

We know
books

ION CREANGĂ

POVEȘTI
POVESTIRI
AMINITIRI DIN COPILĂRIE

BUCUREȘTI, 2019

uncrop, s.n. – apă clocotită; petrecerea care se face, la țară, luni după nuntă.

V

vasilisc, s.m. – animal fabulos care ucide cu privirea.
vărzare, s.f. – plăcintă de post umplută cu varză, ceapă, știr, mărar etc.
vătălă, s.f. – cadru dreptunghiular pe care se sprijină spata, la războiul de țesut.
vătăman, s.m. – ajutorul vornicului la încasarea dărilor; vătășel.
vergi (a duce *vergile cuiva*) – a duce grija, a se teme pentru cineva.
vidmă, s.f. – vrăjitoare.
vindereu, s.m. – șoim mic.
vornic, s.m. – în trecut, la sate – perceptor; mai târziu – primar.

Z

zamparagiu, s.m. – desfrânat, haimana.
zăhăi, vb. – a neliniști, a supăra.
zăhăit, adj. – părăsit, răscolit.
zămori, vb. – a-și astâmpăra foamea, setea, cu puțin.
zăpsi, vb. – a prinde pe cineva asupra faptului.
zărghit, adj. – smintit.
zăticeală, s.f. – stânjenire, supărare.
zbânțuit, s.m., adj. – obraznic, ștrengar.
zghihui, vb. – a zgâlțâi.
zmârdoare, s.f. – ființă murdară, scârba.

Cuprins

Povești

Povestea porcului	5
Soacra cu trei nurori	22
Capra cu trei iezi	30
Punguța cu doi bani	39
Dănilă Prepeleac	44
Povestea lui Harap-Alb	58
Fata babei și fata moșneagului	114
Ursul păcălit de vulpe	121
Ivan Turbincă	124
Lupul la stână	141

Povestiri

Povestea unui om leneș	145
Moș Ion Roată și Unirea	147
Popa Duhu	151
Cinci pâni	157
Moș Ion Roată și Vodă-Cuza	162
Acul și barosul	168
Inul și cămeșa	171
Pâcală	174
Prostia omenească	177

Amintiri din copilărie

I. [Descrierea satului Humulești]	183
[Nică la școlile din Humulești și Broșteni]	184
II. [Portretul mamei]	202
[La cireșe]	210
[Pupăza din tei]	213
[La scăldat]	220
III.	225
IV. [Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]	251
<i>Glosar</i>	261

Cică erau odată o babă și un moșneag: moșneagul de-o sută de ani, și baba de nouăzeci; și amândoi bătrânii aceștia erau albi ca iarna și posomorâți ca vremea cea rea din pricină că nu aveau copii. Și, Doamne! tare mai erau doriți să aibă măcar unul, căci, cât era ziua și noaptea de mare, ședeau singurei ca cucul și le țiuiau urechile, de urât ce le era. Și apoi, pe lângă toate aceste, nici vreo scofală mare nu era de dânșii: un bordei ca vai de el, niște țeale rupte, așternute pe lațe, și atâta era tot. Ba de la o vreme încoace, urâtul îi mânca și mai tare, căci țipenie de om nu le deschidea ușa; parcă erau bolnavi de ciumă, sărmanii!

În una din zile, baba oftă din greu și zise moșneagului:

— Doamne, moșnege, Doamne! De când suntem noi, încă nu ne-a zis nime tată și mamă! Oare nu-i păcat de Dumnezeu că mai trăim noi pe lumea asta? Căci la casa fără de copii nu cred că mai este vrun Doamne-ajută!

— Apoi dă, măi babă, ce putem noi face înaintea lui Dumnezeu?

— Așa este, moșnege, văd bine; dar, până la una, la alta, știi ce-am gândit eu astă-noapte?

— Știu, măi babă, dacă mi-i spune.

— Ia, mâine dimineață, cum s-a miji de ziuă, să te scoli și să apuci încotro-i vedea cu ochii; și ce ți-a ieși înainte întâi și-ntâi, dar a fi om, da' șarpe, da', în sfârșit, orice altă jivină a fi, pune-o în traistă și o adă acasă; vom crește-o și noi cum vom putea, și acela să fie copilul nostru.

Moșneagul, sătul și el de-atâta singurătate și dorit să aibă copii, se scoală a doua zi dis-dimineață, își ia traista

în băț și face cum i-a zis baba. Pornește el și se duce tot înaintea pe niște ponoare, până ce dă peste un bulhac. Și numai iaca că vede în bulhac o scroafă cu doisprezece purcei, care ședeau tologiți în glod și se păleau la soare. Scroafa, cum vede pe moșneag că vine asupra ei, îndată începe a grohăi, o rupe de fugă, și purceii după dânsa. Numai unul, care era mai ogârjit, mai răpănos și mai răpciugos, neputând ieși din glod, rămase pe loc.

Moșneagul degrabă îl prinde, îl bagă în traistă, așa plin de glod și de alte podoabe cum era, și pornește cu dânsul spre casă.

— Slavă ție, Doamne! zise moșneagul, că pot să duc babei mele o mângâiere! Mai știi eu? Poate ori Dumnezeu, ori dracul i-a dat în gând ieri noapte de una ca asta.

Și cum ajunge-acasă, zice:

— Iaca, măi băbușcă, ce odor ți-am adus eu! Numai să-ți trăiască! Un băiat ochios, sprâncenat și frumușel de nu se mai poate. Îți seamănă ție, ruptă bucățică!... Acum pune de lăutoare și grijește-l cum știi tu că se griesc băieții: că, după cum vezi, îi cam colbăit, mititelul!

— Moșnege, moșnege! zise baba, nu râde, că și această-i făptura lui Dumnezeu; ca și noi... Ba poate... și mai nevinovat, sârmanul!

Apoi, sprintenă ca o copilă, face degrabă leșie, pregătește de scăldătoare și, fiindcă știa bine treaba moșitului, lă purcelul, îl scaldă, îi trage frumușel cu untură din opaiț pe la toate încheieturile, îl strânge de nas și-l sumuță, ca să nu se deoache odorul. Apoi îl piaptănă și-l grijește așa de bine, că peste câteva zile îl scoate din boală; și cu târâte, cu cojițe, purcelul începe a se înfiripa și a crește văzând cu ochii, de-ți era mai mare dragul să te uiți la el. Iară baba nu știa ce să mai facă de bucurie că are un băiat așa de chipos, de hazliu, de gras și învelit ca un pepene. Să-i fi zis toată lumea că-i urât și obraznic, ea ținea

una și bună, că băiat ca băiatul ei nu mai este altul! Numai de-un lucru era baba cu inima jignită: că nu putea să le zică tată și mamă.

Într-una din zile, moșneagul voiește a merge la târg să mai cumpere câte ceva.

— Moșnege, zise baba, nu uita să aduci și niște roșcove pentru ist băiat, că tare-a fi dorit, mititelul!

— Bine, măi babă. Dar în gândul său: „Da' mânca-l-ar brânca să-l mănânce, surlă, că mult mă mai înăduși cu dânsul. De-am avea pâine și sare pentru noi, da' nu să-l mai îndop și pe dânsul cu bunătați... Când m-aș potrivi eu babei la toate cele, apoi aș lua câmpii!“

În sfârșit, moșneagul se duce la târg, târguiește el ce are de târguit și, când vine acasă, baba îl întreabă, ca totdeauna:

— Ei, moșnege, ce mai știi de pe la târg?

— Ce să știu, măi babă? Ia, nu prea bune vești: împăratul vrea să-și mărite fata.

— Și asta-i veste rea, moșnege?

— D-apoi îngăduiește puțin, măi babă, că nu-i numai atâta, că, de ce-am auzit eu, mi s-a suit părul în vârful capului. Și când ți-oi spune până la sfârșit, cred că ți s-a încrâncena și ție carnea pe tine.

— Da' de ce, moșnege? Vai de mine!

— D-apoi, iaca de ce, măi babă, ascultă: Împăratul a dat de știre, prin crainicii săi, în toată lumea, că oricine s-a afla să-i facă, de la casa aceuia și până la curțile împărătești, un pod de aur pardosit cu pietre scumpe și fel de fel de copaci, pe de-o parte și de alta, și în copaci să cânte tot felul de păsări, care nu se mai află pe lumea asta, aceuia îi dă fata; ba cică-i mai dă și jumătate din împărăția lui. Iară cine s-a bizui să vină ca s-o ceară de nevastă și n-a izbuti să facă podul, așa cum ți-am spus, aceuia pe loc îi și taie capul. Și cică până acum o mulțime de feciori de crai și de împărați, cine mai știe de pe unde au venit, și niciunul

LBRIS

We know
books

MARK TWAIN

**AVENTURILE
LUI
TOM SAWYER**

Editura ASTRO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TWAIN, MARK

Aventurile lui Tom Sawyer / adaptare după Mark Twain de Andreea Șerbănescu. - Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-76-2

I. Șerbănescu, Andreea (adapt.)

821.111(73)-93-31(0.046.6)=135.1=111

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.carttea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate exclusiv Editurii Astro.

— Tom!

Nici un răspuns.

— Tom!

Nici un răspuns.

— Dar ce-i cu băiatul ăsta? Unde să fie oare?...
Tom, n-auzi?

Bătrâna își trase ochelarii pe nas și privi pe deasupra lor prin odaie, apoi îi ridică și privi pe sub ei. Rareori se uita prin sticla lor la un gândăcel de băiețel ca Tom. Erau ochelarii ei de zile mari, la care ținea ca la ochii din cap și pe care îi purta așa, ca pe o bijuterie, căci la fel de bine ar fi putut să vadă și fără ei.

Rămase pe loc o clipă, calmă dar mirată, apoi strigă destul de tare ca s-o poată auzi toți pereții:

— Ei las' că că pun eu mâna pe tine și-o să vezi ce...

Dar n-apucă să termine ce avea de spus, că și începu a izbi cu măturoidul pe sub pat, încât abia mai putea respira. Sub pat, însă, nimic; doar pisica miorlăind o zbughi speriată afară.

Sfârșită de oboseală, bătrâna zise:

— Dumnezeu mare, de când sunt n-am mai văzut un băiat ca ăsta!

Îndreptându-se apoi din șale, o luă spre ușa deschisă și rămase în prag, căutând cu privirea de-a lungul tufelor de roșii de lângă gard și a bălăriilor din grădină. Dar Tom, nicăieri. Pierzându-și răbdarea, începu să strige cât putu de tare:

— To-o-om!

Deodată auzi un zgomot ce venea din spatele ei. Se întoarse și-l văzu pe Tom încercând să se strecoare pe lângă ea.

— Ia te uită! Aici erai? Cum de nu m-am gândit la cămară? Ce făceai acolo?

— Nimic!

— Cum nimic? Uite ce-i pe mâinile tale, uite ce ai la gură! Cu ce te-ai murdărit în halul ăsta?

— Nu știu, mătușă.

— Las că știu eu; cu dulceață. De câte ori ți-am spus să nu mai umbli la dulceață, ai? Îți vin eu acum de hac, împelișatule! Ia dă nuiaua încoace!

Nuiaua începu să se miște prin aer, semn că nu mai era vorba de nici o glumă.

— Doamne, mătușă, ia te uită ce-ai în spate!

Bătrâna, strângându-și fustele, se răsuci să poată vedea ce e în spatele ei și fără să-și dea seama, dădu drumul băiatului. Într-o clipă acesta o luă la fugă, cățărându-se pe gardul înalt de uluci dispărând în spatele lui. Mătușa Polly rămase o clipă locului, zăpăcită, apoi răsă cu blândețe.

— Bată-te norocul să te bată! Of! Că nu mai mă învăț minte odată! De câte ori nu m-a dus de nas copilul ăsta și uite că tot mai mă las păcălită. Ce ți-e și cu bătrâni! Vorba ceea: nu mai înveți cal bătrân în buiestru. Dar tot timpul scornește un șiretlic nou, împelișatul! Și-atunci, cum să știu, biata de mine, la ce să m-aștept de fiecare dată? Dar parcă le caută special de reușește să mă facă să-mi sară țandăra. Și mai știe șmecherul că, dacă îmi dă o clipă de răgaz sau mă face să râd, s-a dus supărarea și nu-l mai pot bate. Dar cred că nu mă port cu el cum trebuie. Bătaia e ruptă din rai. Dacă nu-i altoiești vreo două cu nuiaua, nu faci nimic, ăsta-i adevărul-adevărat. Multe o să mai avem de tras și unul și altul, dacă-l las de capul lui. Parc-a intrat dracu-n el, Doamne iartă-mă! Da, ce să fac, e băiatul răposatei mele surori, Dumnezeu s-o ierte, nu mă lasă inima să-l bat. De câte ori îl iert, îmi pare rău, și de câte ori dau în el, mi se rupe inima. Bine

spune Sfânta Scriptură: omul născut din femeie are viața scurtă și plină de griji; vezi bine că așa-i. Acum o să chiuilească de la școală și se va juca toată după-masa și vreau nu vreau, o să fiu nevoită să-l pun la treabă mâine, drept pedeapsă. Greu îmi vine să-l pun să lucreze duminica, când ceilalți copii se joacă, dar ce pot face? Fuge de treabă ca dracu de tămâie, n-am însă încotro, trebuie să mă și ajute, că doar eu îi vreau binele.

Într-adevăr, Tom trase chiulul întreaga după amiază, distrându-se de minune. Se întoarse acasă înainte de cină ca să-l ajute pe Jim, micul servitor negru, să taie lemne pentru a doua zi și să facă surcele – la timp ca să-i povestească lui Jim năzbâtiile lui, în vreme ce Jim făcea mai toată treaba. Fratele mai mic al lui Tom – de fapt frate-său vitreg – Sid, își terminase partea lui de muncă, adunatul surcelelor. Sid era un băiat cuminte, ascultător, nu făcea nebunii ca alți copii.

În timp ce Tom lua masa de seară și fura zahăr ori de câte ori avea prilejul, mătușa Polly îi puneă fel de fel de întrebări meșteșugite, doar-doar l-o face să se dea de gol cu ceva. Ca multe ființe nevinovate, ea se credea vicleană nevoie mare, înzestrată cu talentul de a pătrunde în taina lucrurilor ascunse, de nepătruns; îi plăcea să creadă că urzelile ei erau extraordinare șiretlicuri. Așa că începu.

— Tom, a fost cam cald azi la școală, nu-i așa? întrebă ea.

— Da, tușă.

— Cald rău, nu?

— Da, tușică.

— Și nu ți-a venit să te duci la scăldat?

Tom tresări; o bănuială neplăcută îi încolți în suflet. Privi atent chipul mătușii, apoi răspunse:

— Nu, nu... adică nu prea...

Bătrânică întinse mâna și-i pipăi cămașa.

LBRIS

We know
books

GEORGE TOPÂRCEANU

BALADA UNUI GREIER MIC

Editura ASTRO

Zice că demult, odată,
 Un pitic s-a însurat
 Cu o văduvă bogată,
 Ce fusese măritată
 Cu un mare om de stat.
 Și-o fi dus ea, altădată, o viață mai tihnită,
 Dar la urmă și piticul a făcut-o fericită...

*Cu muncă și cu răbdare,
 Poți face cât unul mare.*

CUPRINS

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Rapsodii de primăvară	3
Cântec	6
Balada morții	7
Balada călătorului	9
Balada Popii din Rudeni	11
Balada munților	14
Pastel	19
Rapsodii de vară.	21
Broaștele	26
Acceleratul	27
Sfârșit de vară	29
Rapsodii de toamnă	31
Balada unui greier mic	38
Catrene	40
Manon și Des Grieux	42
Balada chiriașului grăbit	43
Noapte de mai	45
Noapte de iarnă	48
Singuri	51
În drum	52
Noapte de toamnă	53
Romanță	54
Păinjiniș	55
Epilog	56
Distih eroic	56
Infernul	57

PARODII ORIGINALE

În loc de prefață	69
Pagini din diferiți autori	
<i>Homer:</i>	
Chinurile lui Ulise	70

<i>Alfred De Musset:</i>	
Noapte de august	73
<i>Al. Depărățeanu:</i>	
Vara la țară... ..	77
<i>Dimitrie Bolintineanu:</i>	
Mihai Viteazul și turcii.	80
<i>George Coșbuc:</i>	
Țigani	82
<i>A. Mirea:</i>	
Caleidoscop	85
I. Unei fosile	85
II. Bustului meu	86
III. Răspunsul micilor funcționari	88
IV. Răspunsul cometei	90
V. Sonete	92
1. La cinematograful mut.	92
2. Sonet teatral	93
3. Un romantic	94
VI. Sahara	94
<i>O. Goga:</i>	
I. Mucenicii	96
II. Vade retro	97
<i>I. Minulescu:</i>	
Trei romane pentru mai târziu.	99
I. Romanța automobilului	99
II. Romanță autumnală	101
III. Romanța gramofonului	102
<i>M. Codreanu:</i>	
Sonete parasiene.	105
I. Scamatorul	105
II. Pagliaccio	105
III. Samson și Dalila	106
IV. Testamentul unui poet necunoscut	107

<i>Mircea Dem. Rădulescu:</i>	
Nocturnă	108
<i>Adrian Maniu:</i>	
Menajerie	110
<i>N. Davidescu:</i>	
din Cântarea omului	
I. Ploaia	111
II. Întoarcerea fiului risipitor	112
<i>O domnișoară de pension:</i>	
Misterul nopții	113
<i>Un începător de talent:</i>	
Apostrofe la lună	114
<i>Otilia Cazimir:</i>	
I. Vis alb	115
II. Strofa risipită	116
III. Ariciul	116
<i>Demostene Botez:</i>	
I. Prohod	118
II. Tristeți provinciale.	120
III. Cobe	122
<i>Tudor Arghezi:</i>	
I. Psalm	124
II. Menire	125
III. Utrenie	125
IV. Blesteme	126
MIGDALE AMARE	
Prefață	129
Cioara	131
Fum	135
Sonet estival	137
Albumul	138
Sonete pluvioase	138

La vânătoare.....	140
I. Decorul.....	140
II. Un iepure.....	140
III. Masa.....	142
IV. La întoarcere.....	144
Octombrie.....	145
Noiembrie.....	146
Fantezie de toamnă.....	147
Primăvara.....	148
Un duel.....	150
Balada corbilor.....	152
La Paști.....	153
Singur.....	154
În jurul unui divorț.....	156
Dedicație.....	161
Gelozie.....	162
Populară.....	162
Toamna în parc.....	163
Balada unei stele mici.....	164
În Iași.....	167
Expunere de motive.....	167
Cocostârcul albastru.....	169
Poetul.....	171
Scrisoare.....	172
Ripostă.....	176
Bene merenti.....	178

POEZII NEINCLUSE ÎN VOLUME

<i>Fabule pentru copii</i>	183
Bivolul și coțofana.....	183
Boierul și argatul.....	184
Leul deghezizat.....	185
Întrebare și răspuns.....	186
Câți ca voi!.....	186
<i>Fabule mici pentru oameni mari</i>	187
Cin' s-a fript cu ciorbă.....	187
Văduva și piticul.....	188

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOPÂRCEANU, GEORGE

Balada unui greier mic / George Topârceanu - București:
Astro, 2010

ISBN 978-606-92310-4-3

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

BALADE VESELE ȘI TRISTE

RAPSODII DE PRIMĂVARĂ

I

Sus, prin crângul adormit,
A trecut în taină mare,
De cu noapte, risipind
Șiruri de mărgăritare
Din panere de argint,
Stol bălai
De îngerăși
Cu alai
De toporași.
Primăvară, cui le dai?
Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină.
Pe jos, pornesc furnicile la drum.
Acoperișuri veștede-n lumină
Întind spre cer ogeacuri fără fum.

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul
Și ies gândacii-Domnului pe zid.
Ferestre amorțite se deschid
Să intre-n casă soarele și vântul.

De prin balcoane
Și coridoare
Albe tulpane
Fâlfâie-n soare.
Ies gospodinele
Iuți ca albinele,
Părul le flutură,
Toate dau zor.
Unele mătură,
Altele scutură,
Colbul din pătură
Și din covor.

Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,
Și-a răsfirat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare,
Din creștet, vâlul subțirel de floare.

Că s-a trezit așa de dimineață
Cu ramuri albe – și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune.

Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot.
Cerule e-albastru
Ca o petală
De miozot.

III

Soare crud în liliac,
Zbor subțire de gândac,
Glasuri mici
De rândunici,
Vioarele și urzici...
Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?
Pogorâtă pe pământ
În mătăsurile lungi de vânt,
Lași în urmă, pe câmpii,
Galbenii vii
De pădării,
Bălți albastre și-nsoarte
De omăt topit abia,
Și pe dealuri mucezite
Arături de catifea.

Și pornești departe-n sus
După iarna ce s-a dus,
După trena-i de ninsori
Așternută pe colini...
Drumuri nalte de cocori,
Călăuzii cei străini,
Îți îndreaptă an cu an

LBRIS

We know
books

Ioan Slavici

**Basme
Budulea Taichii**

Basme

Zâna Zorilor	5
Florița din codru	52
Ileana cea șireată	76
Limir-împărat	89
Doi feți cu stea în frunte	116
Spaima zmeilor	128
Ioanea mamei	138
Păcală în satul lui	152
Băiet sărac	171
 Budulea Taichii	 195

A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat, un împărat mare și puternic; împărăția lui era atât de mare, încât nici nu se știa unde se începe și unde se sfârșeste.

Unii ziceau că ar fi fără de margini, iar alții spuneau că țin minte de a fi auzit din bătrâni că s-ar fi bătut odinioară împăratul cu vecinii săi, din care unii erau și mai mari, și mai puternici, iară alții mai mici și mai slabi decât dânsul.

Despre împăratul acesta a fost mers vorba cât e lumea și țara, cum că cu ochiul cel de-a dreapta tot râde, iară cu cel de-a stânga tot lăcrămează neîncetat. În zadar se întreba țara, că oare ce lucru să fie acela, că ochii împăratului nu se pot împăca unul cu altul. Dacă mergeau voinicii la împăratul, ca să-l întrebe, el zâmbea a râde și nu le zicea nimic. Așa rămase vrajba dintre ochii împăratului o taină mare, despre care nu știa nimeni nimic, afară de împăratul.

Crescură feciorii împăratului. Ce feciori! Ce feciori! Trei feciori în țară, ca trei luceferi pe cer!

Florea, cel mai bătrân, era de un stângen de înalt, cu niște umeri, încât nu l-ai putea măsura cu patru palme cruciș.

Cu totul alta era Costan: mic la statură, îndesat la făptură, cu brațul de bărbat, cu pumnul îndesat.

Al treilea și cel mai tânăr fecior al împăratului e Petru: înalt, dar subțire, mai mult fată decât fecior. Petru nu face multă vorbă: el râde și cântă, cântă și râde, de dimineață până în seară.

Numai câte odată-l vede omul mai întunecat, dă cu mâna pletele în dreapta și în stânga de pe frunte, și atunci ți se pare că vezi pe un bătrân din sfatul împăratului.

— Măi Floreo, tu ești acum mare; du-te și întreabă pe taica, pentru ce-i plânge lui un ochi, iar altul râde pururea.

Așa zise Petru către frate-său Florea într-o bună dimineață. Dar Florea nu s-a dus: el știa încă de mic că împăratul se supăra, dacă-l întreba cineva de astă treabă.

Tot așa o păți Petru și cu frate-său Costan.

— Nu cutează nici unul; lasă c-oi cuteza eu, zise la urmă Petru. Vorba fu zisă; lucrul fu gata. Petru merse ca să întrebe. Oarbă-ți fie mumă-ta! ce treabă ai tu de aceea?! îi zise împăratul mânios, și-i dete o palmă pe de-a dreapta și alta pe de-a stânga.

Petru se duse supărat și spuse fraților săi cum a pățit-o cu tatăl său.

De când a întrebat Petru de treaba ochilor, se părea cum că ochiul cel din stânga plânge mai puțin, iară cel de-a dreapta râde mai mult.

Petru își întări inima și mai merse o dată la împăratul. O palmă e o palmă, și două-s două!

Gândi și făcu.

O păți din nou, cum a mai pățit-o.

Ochiul cel din stânga lăcrăma acum numai din când în când, iară cel din dreapta se părea a fi înjunțit cu zece ani.

— Dacă e treaba așa, gândi acum Petru, apoi știu eu ce-oi face. Atâta mă duc, atâta întreb, atâta rabd la palmi, până ce nu vor râde amândoi ochii.

A zis-o, a și făcut-o! Petru nu zicea nimic de două ori.

— Fătul meu, Petre! zise împăratul, acumă mai blând și râzând cu amândoi ochii. Eu văd că ție nu-ți iese grija din cap; ți-oi spune dar treaba cu ochii mei. Vezi, ochiul acesta râde de bucurie, când văd că am așa trei feciori ca voi; iar celălalt plânge, pentru că mă tem că voi nu veți fi în stare să împărățiți în pace și să apărați țara de vecinii cei vieleni. Dacă-mi veți aduce însă apă de la fântâna Zânei Zorilor, ca să mă spăl cu ea pe ochi, îmi vor râde amândoi ochii, căci voi știți că am feciori voinici, pe care mă pot răzema.

Așa zise împăratul. Petru-și luă pălăria de pe prispă și se duse să spună fraților săi ce-a auzit.

Feciorii împăratului se puseră la sfat și gătiră lucrul pe scurt, cum se cade între frații cei buni.

Florea, ca cel mai bătrân dintre cei trei, se duse în grajd, alese calul cel mai bun și mai frumos, puse șaua pe el și apoi luă ziua-bună de la casă și masă. „Mă duc, zise către frații săi, și dacă nu voi veni într-un an, o lună, o săptămână și o zi cu apă de la fântâna Zânei Zorilor, să vii tu Costane după mine“. Se duse.

Trei zile și trei nopți Florea nu mai stătu; calul zbură ca năluca peste munți și peste văi până ce n-ajunse la marginile împărăției.

Jur împrejur pe lângă împărăție era o prăpastie adâncă și peste această prăpastie o singură punte. La puntea asta mai stătu Florea o dată: să privească înapoi, apoi să iee „ziua-bună“ de la țară.

LBRIS

We know
books

Petre Ispirescu

*Legende sau
Basmele Românilor*

Adunate din gura poporului

BUCUREȘTI, 2019

Tinerete fără de bătrânețe și viață fără de moarte	3
Ileana Simziana	13
Broasca țestoasă cea fermecată	34
Aleodor împărat	42
Porcul cel fermecat	49
Înșir-te mărgăritari	62
Lupul cel Năzdrăvan și Făt-Frumos	71
Prâslea cel voinic și merele de aur	80
Voinicul cel cu cartea în mână născut	93
Omul de piatră	110
Voinicul cel fără de tată	119
George cel viteaz	131
Făt-Frumos cu părul de aur	143
Făt-Frumos cel rătăcit	157
Fata săracului cea isteță	170
Zâna munților	179
Făt-Frumos cu carâta de sticlă	185
Balaurul cu șapte capete	195
Numai cu vitele se scoate sărăcia din casă	201
Zâna zânelor	206
Greuceanu	213
Cele douăsprezece fete de împărat și palatul fermecat	224
Ciobănașul cel isteț sau țurloaiile blendei	238
Poveste țărănească	248
Cei trei frați împărați	260
Cotoșman năzdrăvanu	278

Pasărea măiastră	288
Găinăreasa	299
Țugulea, fiul unchiașului și al mătușei	305
Copiii văduvului și iepurele, vulpea, lupul și ursul.....	324
Fata moșului cea cuminte	337
Fata de împărat și fiul văduvei	342
Cel trei rodii aurite	347
Hoțu împărat	356
Luceafărul de ziună și luceafărul de noapte	369
Băiatul cel bubos și ghigoțul	375
Fata cu pieze rele	381
Sarea în bucate	389

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ISPIRESCU, PETRE

Legende sau Basmele românilor / Petre Ispirescu. - București :
Astro, 2019
ISBN 978-606-8660-21-9

821.135.1

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.carte-mea.ro
www.depozit-de-carti.ro

Tinerete fără de bătrânețe și viață fără de moarte

A fost odată ca niciodată; că de n-ar fi, nu s-ar mai povesti; de când făcea plopșorul pere și răchita micșunele; de când se băteau urșii în coade; de când se luau de gât lupii cu mieii de se sărutau, înfrățindu-se; de când se potcovea puricele la un picior cu nouăzeci și nouă de oca de fier și s-arunca în slava cerului de ne aducea povești;

*De când se scria musca pe părete,
Mai mincinos cine nu crede.*

A fost odată un împărat mare și o împărăteasă, amândoi tineri și frumoși, și, voind să aibă copii, a făcut de mai multe ori tot ce trebuia să facă pentru aceasta; a umblat pe la vraci și filosofi, ca să caute la stele și să le ghicească dacă or să facă copii; dar în zadar. În sfârșit, auzind împăratul că este la un sat, aproape, un unchiaș dibaci, a trimis să-l cheme; dar el răspunse trimișilor că: cine are trebuință, să vie la dânsul. S-au sculat deci împăratul și împărăteasa și, luând cu dânsii vro câțiva boieri mari, ostași și slujitori, s-au dus la unchiaș acasă. Unchiașul, cum i-a văzut de departe, a ieșit să-i întâmpine și totodată le-a zis:

— Bine ați venit sănătoși; dar ce îmbli, împărate, să afli? Dorința ce ai o să-ți aducă întristare.

— Eu nu am venit să te întreb asta, zise împăratul, ci, dacă ai ceva leacuri care să ne facă să avem copii, să-mi dai.

— Am, răspunse unchiașul; dar numai un copil o să faci. El o să fie Făt-Frumos și dragăstos, și parte n-o să aveți de el. Luând împăratul și împărăteasa leacurile, s-au întors veseli la palat și peste câteva zile împărăteasa s-a simțit însărcinată. Toată împărăția și toată curtea și toți slujitorii s-au veselit de această întâmplare.

Mai-nainte de a veni ceasul nașterii, copilul se puse pe un plâns, de n-a putut niciun vrac să-l împace. Atunci împăratul

a început să-i făgăduiască toate bunurile din lume, dar nici așa n-a fost cu putință să-l facă să tacă.

— Taci, dragul tatei, zice împăratul, că ți-oi da împărăția cutare sau cutare; taci, fiule, că ți-oi da soție pe cutare sau cutare fată de împărat, și alte multe d-alde astea; în sfârșit, dacă văzu și văzu că nu tace, îi mai zise: taci, fătul meu, că ți-oi da *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*.

Atunci, copilul tăcu și se născu; iar slujitorii deteră în timpane și în surle și în toată împărăția se ținu veselie mare o săptămână întreagă.

De ce creștea copilul, d-aceea se făcea mai isteț și mai îndrăzneț. Îl deteră pe la școli și filosofi, și toate învățăturile pe care alți copii le învăța într-un an, el le învăța într-o lună, astfel încât împăratul murea și învia de bucurie. Toată împărăția se fălea că o să aibă un împărat înțelept și procopsit ca Solomon împărat. De la o vreme încoace însă, nu știu ce avea, că era tot galeș, trist și dus pe gânduri. Iar când fuse într-o zi, tocmai când copilul împlinea cincisprezece ani și împăratul se afla la masă cu toți boierii și slujbașii împărăției și se chefuiau, se sculă Făt-Frumos și zise:

— Tată, a venit vremea să-mi dai ceea ce mi-ai făgăduit la naștere.

Auzind aceasta, împăratul s-a întristat foarte și i-a zis:

— Dar bine, fiule, de unde pot eu să-ți dau un astfel de lucru nemaiauzit? Și dacă ți-am făgăduit atunci, a fost numai ca să te împac.

— Dacă tu, tată, nu poți să-mi dai, apoi sunt nevoit să cutreier toată lumea până ce voi găsi făgăduința pentru care m-am născut.

Atunci toți boierii și împăratul deteră în genuchi, cu rugăciune să nu părăsească împărăția; fiindcă, ziceau boierii:

— Tatăl tău de aci înainte e bătrân, și o să te ridicăm pe tine în scaun, și avem să-ți aducem cea mai frumoasă împărăteasă de sub soare de soție.

Dar n-a fost putință să-l întoarcă din hotărârea sa, rămânând statornic ca o piatră în vorbele lui; iar tată-său, dacă văzu și văzu, îi dete voie și puse la cale să-i gătească de drum merinde și tot ce-i trebuia.

Apoi, Făt-Frumos se duse în grajdurile împărătești unde erau cei mai frumoși armăsari din toată împărăția, ca să-și aleagă unul; dar, cum punea mâna și apuca pe câte unul de coadă, îl trântea, și astfel toți caii căzură. În sfârșit, tocmai când era să iasă, își mai aruncă ochii o dată prin grajd și, zăbind într-un colț un cal răpciugos și bubos și slab, se duse și la dânsul; iar când puse mâna pe coada lui, el își întoarse capul și zise:

— Ce poruncești, stăpâne? Mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să ajung ca să mai puie mâna pe mine un voinic.

Și înțepenindu-și picioarele, rămase drept ca lumânarea. Atunci Făt-Frumos îi spuse ce avea de gând să facă și calul îi zise:

— Ca să ajungi la dorința ta, trebuie să ceri de la tată-tău paloșul, sulita, arcul, tolba cu săgețile și hainele ce le purta el când era flăcău; iar pe mine să mă îngrijești cu însuși mâna ta șase săptămâni și orzul să mi-l dai fiert în lapte.

Cerând împăratului lucrurile ce-l povățuise calul, el a chemat pre vătaful curții și i-a dat poruncă ca să-i deschiză toate tronurile cu haine spre a-și alege fiul său pe acelea care îi va plăcea. Făt-Frumos, după ce răscoli trei zile și trei nopți, găsi în sfârșit, în fundul unui tron vechi, armele și hainele tată-ne-său de când era flăcău, dar foarte ruginite. Se apucă însuși cu mâna lui să le curețe de rugină și, după șase săptămâni, izbuti a face să lucească armele ca oglinda. Totodată îngriji și de cal, precum îi zisese el. Destulă muncă avu; dar fie, că izbuti.

Când auzi calul de la Făt-Frumos că hainele și armele sunt bine curățate și pregătite, odată se scutură și el, și toate bubele și răpciuga căzură de pe dânsul și rămase întocmai cum îl fătase mă-sa, un cal gras, trupeș și cu patru aripi; văzându-l Făt-Frumos astfel, îi zise:

— De azi în trei zile plecăm.

LBRIS

We know
books

BARBU ȘTEFĂNESCU DELAVRANCEA

PAGINI ALESE

Editura ASTRO

Iar la urma urmelor, tocmai la coadă, Prostia, rumenă și
voinică, se târa mulțumită, de-a îmboulea... Dar ce-i păsa?...
Ca ea nu era nimenea. Și, la dreptul lui Dumnezeu vorbind,
nici una din celelalte, de-atunci și până azi, n-a sălășluit mai
fericit în mai multe capete omenești.

CUPRINS

TEATRU

Apus de Soare

Dramă în IV acte (1503-1504). 3

NUVELE ȘI POVESTIRI

Sultănica. 89

Bunicul. 116

Bunica 120

Sorcova 125

Fata moșului. 131

Zobie 148

Pravoslavnicul și slăninele. 157

PARAZIȚII (1893)

Hagi-Tudose. 163

Domnul Vucea 185

BASME

Neghiniță 211

Poveste 225

Norocul dracului 238

Palatul de cleștar 253

LISANDRA: De un balaur... Stați... A sărit tindechea*...

ILEANA: Cu gândul la Orhei. D-a mai sări o dată, să știi că rămâi, ca mine, fată bătrână.

REVECA: Ba ca mine...

IRINA: Ba ca mine...

BĂLAȘA: Ca voi... ca noi...

ILINCA: Dumnezeu să ție pe pârcălabul Alexa din Orhei.

NEAGA: Lasă focului basmul. La noapte. Vântul se umflă:

Frunzele cad. Va fi numa bine: noapte, vijelie, basm, și eu să mă ghemuiesc lângă dada Irina.

(S-aud toaca și clopotile.)

REVECA: Mamă Dochio, e vremea la toacă. Adu bostanul fiert și făgurii de miere și ulciorul cu apă rece.

DOCHIA: S-ăducă mama, bunica maichii.

IRINA (*către Țugulea*): Și tu? Ce stai ca un țăp logodit?...

Ești mândru... Ai sabie... Și ce-ai să faci cu ea?

ȚUGULEA (*face cu mâna ca și cum ar tăia*): Să...

IRINA: Măăăă...

ȚUGULEA: Hi-hî...

IRINA: Când?...

ȚUGULEA: Iacă ș-acuma...

IRINA: O! bătu-te-arpotca**! (*Îl mângâie*.) S-ajuți mamii Dochii.

Dar, vezi, ține-ți firea, nu-ți pune mintea cu bostanul.

(Fetele râd.)

ȚUGULEA: Apoi... dă... maică, maică! (*Iese*.)

* *Tindeche* – stinghie îngustă de fier sau de lemn, cu zimți la ambele capete, care se așază la războiul de țesut pentru a ține pânza bine întinsă.

** *Potcă* – belea, vrajbă

SCENA II

Cele de sus, afară de Țugulea și Dochia.

LISANDRA: Am țesut bine, dadă Reveca?

REVECA: Nu bate într-o parte. Apucă spata drept de mijloc.

ANCUȚA: Dar eu?

REVECA: Mai bine... Nu strânge cârligele... Așa... mâinile-n voie... ca și cum te-ai juca.

DOMNICA: Verdele ăsta, ori ăsta, dadă Reveca?

REVECA: Privește firea... Aci, școala și învățătura. Primăvara toate sunt proaspete, dar nu depline, vara toate coapte și vii, toamna toate pălesc, prind un fel de rugină, se învechesc... și nimic murdar... Da, bine...

STĂNIȘOARA: Uf! Doamne, Doamne!

REVECA: Ce, moțato? Ți s-a urât? Binișor. Ghergheful e de răbdare.

JOIȚA: Iaca și barba părintelui Ivașcu din Hotin...

IRINA: Ba părul tău de oaie creață.

HERA: Am isprăvit. Nu mai am țevi.

BĂLAȘA: Da, dar pe dinafară cine-a dat?

HERA: Numai la două. Le desfac și le fac.

OLEANA: E bine, Reveca?

REVECA: A! o minune! Ai zice că de când te-ai născut ții furca-n brâu. Da... da... Inul curge din caier pe fus ca un fir de păr. Nici o gâlcă. Deștele tale mulg caierul, și caierul se topește, și fusul zbârnâie și plutește parc-ar avea aripi. O! ciută zglobie, tu ai să ții casa c-un fus... Dar tu, Oană, ce ispravă mi-ai făcut?

LBRIS

We know
books

Mihai Eminescu Poezii și proză

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea trecută a unui om, ce se numea Dionis, ciudat... el visase! „Ah! gândi el – cartea mea mi-a făcut șotia asta; în urma cetirei ei, am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis... pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah! meștere Ruben, zise el zâmbind, cartea ta într-adevăr minunată este!... numai de n-ar ameți mintea; acum simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.” Bine zici, meștere Ruben, că egiptenii aveau pe deplin dreptate cu metempsicoza lor. Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-Vodă și-am fost tras de-o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu. Câți oameni sunt într-un singur om? Tot atâtia câte stele sunt cuprinse într-o picătură de rouă sub cerul cel limpede al nopții.

CUPRINS

Poezii

La mormântul lui Aron Pumnul	4
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	6
Junii corupți	8
Venere și Madonă	12
Epigonii	15
Mortua est!	20
Înger și demon	23
Floare albastră	28
Împărat și proletar.....	31
Făt-Frumos din tei	40
Crăiasa din povești	44
Lacul	46
Dorința	47
Călin (File din poveste)	49
Povestea codrului	59
Povestea teiului	62
O, rămâi	66
De câte ori, iubito... ..	68
Freemăt de codru	69
Revedere	71
O, mamă... ..	73
Scrisoarea I	74
Scrisoarea III	80
Luceafărul	91
Iubind în taină	107
Sonete	108
Departate sunt de tine	111

S-a dus amorul...	112
Pe aceeași ulicioară...	115
Trecut-au anii...	117
Despărțire	118
De ce nu-mi vii	120
Doina	122
La steaua	125
Pe lângă plopii fără soț...	126
Glossă	128
Odă	132
Veneția	133
Cu mâne zilele-ți adăogi...	134
Somnoroase păsărele	136
Ce te legeni...	137
La mijloc de codru...	138
Mai am un singur dor	139
Nu voiu mormânt bogat (variantă)	141
Privesc orașul-furnicar	143
Ai noștri tineri...	145
Fiind băiet păduri cutreieram	146
Copii eram noi amândoi...	148
Dintre sute de catarge	152
Rugăciune	153
Colinde, colinde	154
Criticilor mei	155
Sara pe deal	157

Proză

Făt-Frumos-din-Lacrimă	160
Călin-Nebunul	185
Sărmanul Dionis (<i>Fragment</i>)	198

Tipografia **SHIK & ȘTEFAN** SRL
Strada N.Drăgan nr. 10, sector 5, București

LA MORMÂNTUL LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci ah! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorii, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege poculul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul,
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorii falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorii să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,

Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei nori,
Viața în vecie, glorii, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

LIBRIS

We know
books

GEORGE COȘBUC

NUNTA ZAMFIREI

Editura ASTRO

CUPRINS

BALADE ȘI IDILE (1893)

Noapte de vară	3
Mânioasă	5
Nu te-ai priceput	7
Fatma	8
Nunta Zamfirei	10
Cântecul fusului	17
Rea de plată	20
Fata morarului	21
Crăiasa zânelor	22
Rugămintea din urmă	28
Poet și critic	32
Vântul	34
Vestitorii primăverii	37
Pe lângă boi	38
Rada	39
Trei, doamne, și toți trei!	45
La oglindă	48
Calul dracului	52
De pe deal	53
El-Zorab	55
Suptirica din vecini	61
Numai una!	62
Regina ostrogoților	64
Brâul Cosânzenii	67
Dușmancele	71
Costea	75
Somnul codrilor	79
Recrutul	81

Lordul John	85
Moartea lui Fulger	86
Un cântec barbar	96
Păstorița	99
Prahova	100
La părău	106
Vara	109
Un basm	111
Spinul	112
Toamna	114

FIRE DE TORT (1896)

Din viață

Mama	117
Lupta vieții	119
Ștefăniță-Vodă	121
Sub patrafir	124
Scara	127
Noi vrem pământ!	129
Voichița lui Ștefan	132
Doina	135
La Paști	139
Scara	141
În miezul verii	144
Iarna pe uliță	147
Cântec	152
Ispita	153
Fata mamei	156
Decebal către popor	158
Roata morii	160

Din poveste

O noapte pe Caraiman	163
Concertul primăverii	165
Cetatea Neamțului	167
Colindătorii	175
Legenda rândunelei	176
Ideal	180
Ștregarul văilor	188
Floarea-soarelui și macul	190
Bordei sărac	194
Umbră	197
Prin Mehadia	198
Dintr-o poveste	200
Pomul Crăciunului	200
Drumul iubirii	202
Tricolorul	204
Psalm	205
Voci din public	206

CÂNTECE DE VITEJIE

Cântec	208
Dorobanțul	208
Dunărea și Oltul	210
Pentru libertate	212
Scut și armă	215
Oltenii lui Tudor	216
Sărindar	218
Zece mai	220
Mortul de la Putna	223

Sterna țării	225
Pe dealul Plevnei	227
Graiul neamului	228
De profundis	229
Cântecul redutei	231
Povestea căprarului	233
Coloana de atac	236
O scrisoare de la Muselim-Selo	241
Raport	245
Podul lui Traian	246
Pașa Hassan	248

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
COȘBUC, GEORGE

Nunta Zamfirei / George Coșbuc - București: Astro, 2010
ISBN 978-606-92310-1-2

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Jacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

www.pro-librarie.ro

BALADE ȘI IDILE (1893)

NOAPTE DE VARĂ

Zările, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;
Zboară mierlele-n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțîind;
Turmele s-aud mugind,
Și flăcări vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe-ndelete,
Vin nevestele la râu;
Și cu poala prinsă-n brâu,
Vin cântând în stoluri fete
De la grâu.

De la gârlă-n pâlcuri dese
Zgomotoși copiii vin;
Satul e de vuiet plin;
Fumul alb alene iese
Din cămin.

Dar din ce în ce s-alină
Toate zgomotele-n sat,
Muncitorii s-au culcat.
Liniştea-i acum deplină
Şi-a-nnoptat.

Focul e-nvelit pe vatră,
Iar opaiţele-au murit.
Şi prin satul adorm.
Doar vrun câne-n somn mai latră
Răguşit.

Iat-o! Plină, despre munte,
Iese luna din brădet
Şi se-nalţă, -ncet-încet,
Gânditoare ca o frunte
De poet.

Ca un glas domol de clopot
Sună codrii mari de brad;
Ritmice valurile cad,
Cum se zbate-n dulce ropot
Apa-n vad.

Dintr-un timp şi vântul tace;
Satul doarme ca-n mormânt-
Totu-i plin de Duhul Sfânt:
Linişte-n văzduh şi pace
Pe pământ.

Numai dorul mai colindă,
Dorul tânăr şi pripeag,
Tainic se-ntâlneşte-n prag,
Dor cu dor să se cuprindă,
Drag cu drag.

MÂNIOASĂ

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai demult,
În privighetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai ştiu eu, ce-aş vrea s-ascult!
Că-n zori Lina sta-n porţiţă,
Sălta-n vânt a ei alţiţă,
Vântul îi sălta-n cosiţă
Şi-i făcea floare-n obraz:
Eu mergem la plug în iaz
Şi, când trec, Lina s-ascunde,
Parcă nici nu m-a văzut.
Îi vorbesc, şi nu-mi răspunde,
Nu-mi răspunde!
Şi-o întreb, şi nu-mi răspunde!
Şi mă mir – ce i-am făcut!

Vreau de-aici să rump o floare!
Ochii unui înger scump
Au albastrul de cicoare,